

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

A főispáni hatalom.

Amikor a centralizáció kezdett diadal-maskodni Magyarország kormányzatában, egymást követték azok a törvények, amelyek az önkormányzati jogokat megnyirbálták s a vármegyéket, városokat és községeket egyaránt a legszigorubb gyámkodás alá helyezték.

Az országgyűsések teljes nyugodt lelkiismerettel szavazták meg ezeket a törvényeket, mert azt hitték, hogy azok feltétlen követelményei a miniszteri felelősség elvére alapított kormányzati rendszernek. A kormányok úgy állították fel a tételt, hogy parlamentarizmus és felelős kormányzat csak erős központi szervezet mellett lehetséges.

A kormány csak akkor vállalhatja a felelősséget, ha a kezébe adják a hatalmat az állam összes szervei felett.

Elméletileg annyira igaz volt ez a tétel, hogy senki sem mert ellene sikra szállani. Hirdették azt nem csak a kormányok, hanem a tudósok is. Az ifjabb jogász nemzedéket ebben nevelték fel s ugyszólván axiómának tekintették azt, hogy centralizáció nélkül lehetetlen a parlamentarizmus alapelveinek megfelelő kormányzatot elképzelni. A végrehajtó hatalmat a kormány gyakorolja, tehát kezébe kell adni a végrehajtás eszközeit, alá kell neki rendelni a végrehajtó közegeket. Így hirdették az országgyűlésen, így hirdették a katedrán.

A példa is kínálkozott bőven az alkotmányos államok berendezkedésében. Valóságos anglo-mánia fogta el a politikusokat és tudósokat. Lépten-nyomon Anglia példájára hivatkoztak s utánózni akartak mindent, amit ott láttak, vagy látni véltek. Nagyképű urak egyre-másra hozakodtak elő a külföldi példákkal s ráhuzták a mi viszonyainkat egy olyan idegen kaptafára, amelyet más nemzet a saját viszonyaihoz faragott.

Olyan államokban, ahol a dinasztia céljai és érdekei teljesen össze vannak forrva a nemzet érdekeivel; ahol már régen tul-

vannak az evolúció azon fokán, amelynél a népek valódi szabadsága kezdődik; ahol a fejedelmi jogok korlátozásába belenyugodott a trón és az abszolutizmus réme örökre eltűnt a közéletből; ahol nem kell védekeznie a nemzetnek a reakció s ennek szolgálói ellen; ahol a miniszteri felelősség nem üres komédia s a parlament törvényhozói hatalmát és a kormányzattal szemben ellenőrzési jogát mindig és feltétlenül gyakorolhatja: ott áldásos lehet a centralizáció.

De hogy nálunk mennyire veszedelmes, megmutatják a mostani események.

Megkötötte a törvény a vármegye kezét-lábát s a miniszternek a főispánok útján akkora jogokat adott, hogy teljesen ki vannak szolgáltatva kényre-kegyre a hatalomnak. Ime most, amikor a vármegyék alkotmányos jogaikat akarják érvényesíteni; amikor meg akarják védelmezni a parlamentarizmust s az alkotmányos életet: a főispánok rajta ütnek a vármegyéken s a törvénykönyvből paragrafusokat citálnak, amelyek diktátori hatalmat adnak nekik.

Az 1886. XXI. t.-c. 64-a alapján valóságos ostromállapotot és statáriumot hirdethet a főispán a vármegyékben. Fegyelmi szabályok, törvényben és szabályrendeletekben előirt köteleességek teljesítése, a vármegye akarata és jogai mind semmivé válnak a főispán kezében, aki feltétlenül parancsol, rendelkezik, felfüggeszt, elcsap. És rendelkezései ellen nincs fellebbezés, nincs jogorvoslat.

Mintha Szibériából jövő szél simogatná az embert, úgy hat az a bizonyos rémparagrafus: a minisztérium felhatalmazhatja a főispánt, hogy a törvényhatóság mindazon tisztviselőivel és közegeivel, kikre a végre nem hajtott rendelet végrehajtásánál szüksége van, közvetlenül rendelkezessék. Ezen esetben a tisztviselők és közegek a főispánnak a végrehajtásra vonatkozó rendeleteit azonnal és feltétlenül teljesíteni kötelesek. A 65. § értelmében a

főispán a nem engedelmeskedő tisztviselőket s közegeket vizsgálat alá vonhatja, hivataluktól felfüggesztheti vagy elmozdíthatja, mely utóbbi esetben másokkal véglegesen helyettesítheti. Az elmozdított tisztviselővel szemben a nyugdíjigényre nézve ugyanazon eljárás követendő, mintha fegyelmi uton mozdított volna el.

Hajmeresztő kegyetlen hatalom ez, amelyent alkotmányos országban senkinek sem lehetne adni. Csodálatos, hogy az országgyűlés nem látta annak idején, hogy ennek a két §-nak, hozzávéve még a 19. §-t, segélyével törvényes formában tönkre lehet tenni a vármegyei tisztviselők függetlenségét s el lehet kobozni minden önkormányzati jogot.

Évek óta sürgetik a pragmatikát, amely biztosítsa a jogokat s szabatosan körülírja a köteleességeket. A kormányok ígéreteknél tovább nem mentek. Az ő pragmatikájuk az, hogy parancsolhassanak feltétlenül s amikor az alkotmánnyal s a nemzet ősi jogaival ellenkező parancsokat osztogatnak, formailag fedezhessék magukat a paragrafusokkal.

A 19. § a salus reipublicae suprema lex elvét szentesíti. Az állam veszélyeztetett érdekei miatt a kormány minden rendelet végrehajtását követelheti s akarata-nak más korlátja nincs, mint a parlamentáris felelősség. Hogy ez mennyit ér, bebizonyul ma, amikor az országgyűlés többsége a kormányzásra nem csak befolyást nem gyakorolhat, hanem a kormányt egyenesen akarata ellenére viszik a felelőtlen miniszterek.

Ezeket az abszolutisztikus izü paragrafusokat ki kell törölni a magyar törvénykönyvből. S ha ismét visszatér a béke, a vármegyék — okulva a multon — sürgesség a törvényhatóságokról szóló törvény revisióját, mert addig, amíg az autonómia teljesen ki van szolgáltatva a főispáni hatalomnak, a legdurvább visszaéléseknek is tág tér nyílik.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Mal számunk 12 oldal.

A hétről.

Kínos várakozással nézünk a jövő elé. Tudjuk, hogy nekünk is keresztül kell esnünk azon az ostromon, amelyet a kinevezett főispánok vezetnek a vármegyék székházai ellen; de nagyon szeretnénk már tudni: ki lesz az a nagy, az a dicső, aki katonai fedezettel bevonul Zalavármegyébe.

A múlt héten azt a hirt röptették felénk az ország fővárosából, hogy gróf Laszberg jön Zalaegerszegre is. A nemes gróf elnöklete alatt röplő bizottságot szervez a kormány, amely az alispánokat felfüggeszti, a belügyminisztériumból magával hozott tisztviselővel azonnal helyettesíti s vonul tovább más vármegyébe rendet csinálni. A vidéki hazafiak fantáziája már eleve ki is festette: hogy lesz, mint lesz a dolog. Sőt azt is tudni vélték, hogy az államvasutak gépgyárában a röplő főispán részére páncélkoszt készítenek, amelyen csak a torpedó fog.

A Laszberg kombináció azonban nem valósult meg. Győr vármegye jeles főispánja Budapesten maradt s úgy látszik, nem is szándékozik másutt szerencsét próbálni. Egyelőre kénytelen Zalavármegye újból várakozási álláspontra helyezkedni.

Gróf Festetics Géza már kívül esik a kombinációkon. Feltétlenül bizonyos, hogy nem jön hozzánk főispán; sőt az is bizonyos, hogy kinevezését Zalavármegyéből akadályozták meg. Bármennyire vitatják az ellenkezőt a »jól értesültek«, fenntartjuk azt a korábbi híradásunkat, hogy gróf Festetics Géza zalai rokonsága közbenjárására szívták vissza a kinevezést, amelyről már csak a legfelsőbb aláírás hiányzott.

Hire futott annak is, hogy a belügyminiszter újabb egy gyógyszerésszel és egy pénzügyi tisztviselővel tárgyal a főispánág elfogadása iránt. Megindult a találgatás: ki lehet az a bizonyos gyógyszerész és az a pénzügyi tisztviselő, aki elszánja magát erre a vállalatra? Fő-nagy urat, a budapesti »Kigyó« patika boldog tulajdonosát emlegették első sorban. De Klein Lajosnak, a Zalaegerszegről nem rég Budapestre költözött gyógyszerésznek is akadt roszakarója, aki nyakába akarta varrni ezt a kétértékű dicsőséget. A pénzügyi tisztviselő kiválasztásánál első sorban Milesevics Jánosra gondoltak, aki Veszter Imrét Zalaegerszegre édesgette. A jeles férfit azóta áthelyezték. Nem kísérhették figyelemmel pályafutását, de annak idején úgy tanultuk ismerni, hogy szeret a zavarosban halászni. Beillik az új főispánok közé.

Ha Milesevics nem, akkor Berzeviczy Emil, aki hosszu ideig volt Zalaegerszegen pénzügyi titkár s mint elsőrendű társadalmi alak, közszeretben állott. És tartja magát a hír, hogy ő lesz a főispán. Megjegyezzük azonban, hogy

a hírnek komoly alapja nincs s a magunk részéről képtelenségnek tartjuk.

Hogy a beiktatás katonai assistentiával fog végbemenni, az immár bizonyos. A főispán személyét gondosan fogják őrizni — a zágrábi bakák. A horvátok be fognak marschirozni Magyarországra s megostromolják a vármegyházát.

Miért kell Zágrábból bakákat hozatni? Nem tartják elegendőnek a zalaegerszegi huszárosztályt, vagy nem biznak bennük? Nem merik róluk feltételezni, hogy kihajigálják a bizottsági tagokat és a tisztviselőket, mint Rudnay rendőrei.

A főispáni lakás és hivatalos helyiség be van már zárva. Hertelendy Ferenc kiköltözött belőlük; Bogyay Elemér főispáni titkár pedig szabadságon van. Hajdu azonban nem őrizi az ajtókat. Felesleges parádé volna. Törje be a főispán ur az ajtókat utmutatás nélkül.

Az általános hangulat a teljes passivitás mellett nyilatkozik meg. Valószínű ugyan, hogy a hangos tüntetésnek nem lehet elébe állni, de az csak az utcán fog lezajlani. A vármegyház termében esendes lesz minden. Mert nem hisszük, hogy akadjon Zalavármegyében egyetlen egy ember, aki elmenjen az installáló közgyűlésre.

A gyászlobogókat azonban kitűzik. A múlt héten több társaságban egészen komolyan tárgyalták, hogy gyászba öltözik a város a főispán megérkezésének napján.

Ma egy hete el voltunk rá készülve, hogy alispánunkat a kormány néhány nap alatt felfüggeszti. Mert most már ő volna a soros. A belügyminiszter azonban egyelőre még nem sűrítette el a szélpuskát s még egy felhívást küldött a vármegyéhez.

A november 17-én kelt leiratában 48 óra alatt választ kért az alispántól arra, hogy hajlandó-e végrehajtani a belügyminiszteri rendeleteket; mert ellenkező esetben beszünteti a dotációt, 48 óra letelte előtt azonban megjött a javadalmazást beszüntető rendelet. Az alispán tehát azt válaszolta a fenyegető rendeletre, hogy az immár tárgyalanná vált, tehát érdemleges választ nem ad. Kristóffy azonban a múlt héten érdemleges választ követelt s kilátásba helyezte azt is, hogy ha netán az alispán időközben meggondolta volna magát, hajlandó a dotációt újból folyósítani.

A válasszal a belügyminiszter nem lehetett megelégedve, mert a dotációt nem utalványozta. A tisztviselők azonban mégis megkapták a fizetésüket.

Gyermekvédelem.

A múlt héten egy kis koporsót hoztak be az Egerszeghegyről. Hét éves fiúcska kihült teste volt benne.

A vendég nagyon egykedvűen vette az asztal társaságot a maga több és asztalon szétfolyt pezsgőjével, viharos éjszakát mulatva cigányai-val hangosan azt számította, hogy annyi költséggel, a mi itt a vendéglős zsebébe uszott, ő a nagy Conversation Lexicont is képes lett volna szállítani — díszkötésben.

Aztán magában dörögött.

— Voltaképen nem sok regényt olvastam, de azt látom, hogy itten regényes történet végső jelenetét játsza a pityókos ur. Istenemre! szeretnék pompeii funebres lenni. Ez az ur temettetni kívánkozik. Ki nézem belőle az első osztályu temetést.

A könyvek tisztelt ágensének jó szimatja volt. Az elázott banda temetett, a Dankó misztikus andalgói most az egyszer szép álmoknak gyászos indulója volt, mely elvezet a feledés sírkertjébe.

A tisztí egyenruhába öltözött ur mintha csak színpadról lest volna el a falusi legény duhajkodását, emelt fel karját és kiabált bele a nótába vad indulattal:

— Azt Náci azt! Tizeseket ragasztok az arcodra — szépség flastromnak!

A vad, zaboátlan murinak azonban hihetetlen változást adott egy férfi megjelenése. Méltóságos nyugalommal állt meg a nagy terem ajtójában. Nyítván hagyta az ajtót és beözönlött a hajnal üdítő levegője. A hirtelen támadt világosságra felkapja fejét Donáthy Imre. Magrázkodott. A

Az apa vállára vette a koporsót s behozta a városba, mert a hegyre vezető utak olyanok, hogy lehetlenség járművel közlekedni. Még a gyalogos ember is keserves kinnal tud keresztülvergődni a feneketlen sáron.

A városban mondta el az utolsó imádságot a kis halott felett a pap. A szülők és néhány hegyi ember voltak a gyászkiséret.

Olyan megható, szívvertető volt ez a temetés. Kérdezősködtem a kis halott betegsége után. Azt mondták, hogy iskolába járó fiú volt szegényke. Szorgalmas, lelkiismeretes kis legény. Minden reggel, már szürkületkor a nyakába akasztotta a tarisznyát s bejött rettenetes időkből, irtózatos utakon a városba. Az apa hajléka majd 4 kilométer messze van az iskolától s neki már 8 óraker az iskolában kellett lennie.

Elképzelhető, hogy mennyi idő kellett neki, amíg ezt az utat megtette. A oszmája szokás szerint kétszer akkora volt, mint az apró lábai; a dolmánya teleszívta magát esővízzel s átázva, érkezett az iskolába.

Egyik nap lázban égve érkezett haza. Lefeküdt szegény s harmadnapra a menyországban ébredt fel. Meghalt.

Sokszor láttam a hegyi lakók gyermekeit, amint csoportokba verődve jöttek a városba. Nyáron vidáman csevegve rőták az utat. Nap-sugaras reggeleken, üde, friss levegőben jöttek le a hegyről az iskola felé.

Télen kékülő ajkakkal, zsebredugott kezekkel, dideregve, hallgatagon törtettek előre. A fogyatékos gunya nem védi meg őket a hidegtől, széltől.

Azt azonban, hogy ősszel, amikor az eső felátatja a ragadós agyagot; amikor a mély utakban folyik a big sár s reggel nyirkos köd ereszkedik az egész vidékre, hogyan képes a gyereksereg bevászorogni az iskolába, el sem tudtam képzelni. Városi ember ilyen időben neki nem mer vágni a hegyi utnak.

De az iskola körül láttam, hogy a fiúk s apró leánykák a legzordabb időben is bejárnak. Délben ott ténferegnek szegények az iskola körül. Mert ebédre hazamenni nem képes. Itt marad estig darab száraz kenyéren, néhány szem dión, egy két pogácsán. Mire a délutáni iskolának vége van, már sötétedni kezd. Szürkületben vág-nak neki a gyerekek az Istent kísértő utaknak. Sötétben indultak el reggel és sötétben érnek haza.

A testben, lélekben agyon gyötört gyerektől mit várhat a tanító? Jó szívvvel, nyugodt lelkiismerettel nem fenýítheti meg, ha a leokét nem tudja; ha elkésik; ha rendetlen s ruhája piszkos, csatagos.

Az agyonfárasztott, rosszul táplált gyerek szervezete elveszti ellenálló képességét; fogékony

váratlan eseménynek mindig megvannak a maga kijózanító hatásai. Fölállott és egy mozdulattal hallgatásra intette a cigányokat. Majd tetetett nyugalommal ment az ajtóban álló férfihez.

— Eljöttél?

— El.

— Számolni jöttél.

— Nem. Ilyen állapotú emberrel nem számolok. Senkinek gyengeségét fel nem használom a magam előnyére. Feküdj le s ha kialudtad mámorodat, rendelkezésedre állok.

— Gyáva vagy!

— Nem fogsz kihozni sodromból. Jer, hazavezetlek. Atyád vár, ő kért, hogy vigyelek haza. Donáthy nagy szitkokban tört ki.

— Még ez is! Nyomorult spicli, nyomorult spicli!

Aztán szinte rikácsolóvá vált a szava.

— Dobjátok ki ezt az embert, dobjátok.

A dühre aztán végképpen felmondották szolgálataikat az idegei. Donáthy lerogyott a székre. Feje lankadtan esett le a vendéglő asztalra, az előmlött pezsgő hűtötte az izzó homlokát.

A barna férfi pedig azobát adatott a mámorosnak. Öibe fogta az alvót, ki még álmában is mámoros szitkokat szórt rá, lefektette az ágyon, megtapogatta érveését és irigylendő nyugalommal ment be az ivóba, hol akkor is az elázott pajtik azon tanakodtak, mi az ördögért is virrasztották át ezt az éjszakát?

Szomorú dal.

Karéjban állottak a cigányok.

— Ez a hegyes szemű, látszólag szerszámmal bibelődő nép, hogy ki tudja lesni a pillanatot, mikor legjobban kimuzsikálhatja a bankót. A prédát leső oroszán fülelése ez, mikor a fekete fáraók rátapadnak a vigadóra, primásuk lehajlik a bus magyar füle mögé, lágyan vonagatja nyiretyűjét s néha egészen áthatja a mulatozó hangulata. Ilyenkor fakadnak az epedés, a szomorúság melódiai, a melyek persze Himfy keserveinek végleges exaltációjához vezetnek. A ki csak dorbézolni, vagy mérgeledni akarna-e tisztán magyar jellegű »sírva vigadáson«, annak hamar elmenne a kedve, mert ez látványnak nagyon érzékeny, murinak nagyon szomorú és főképen nagyon unalmas.

A cigány pedig csak huzta keservesen:

„Hogy ne legyen olyan árva,
Elviszem a más világra!”

Donáthy Imre pedig szilajon paranesolt:

— Ezt, Náci, ezt; ez való az én bánatos szívemnek.

Idegen vendég vetődött a fürdő e félreeső vendéglőjébe. Valami könyvgyűnők, a ki még az üdülés helyén sem hagy békét a szórakozni kívánó emberiségnek, Rettenetes! Mintha nem elég volna hétköznapokon olvasni? Az ördögbe is, hogy még fürdőn sem lehet nyugta az embernek a kulturfináncoktól.

minden ragály és egyéb betegség iránt s ha az Isten kegyelme és a jó szerepe folytán nem pusztul el, akkor is elnyomorodott szervezet, idő előtt vénülő ember lesz belőle.

Nagy áldás a civilizáció, de még ennek sem szabad áldozatul dobnia az ember épségét. A degenerált emberen nem segít a tudomány.

De mit csináljunk hát azzal az ötven-hatvan hegyi gyerekkel? Iskolába csak kell nekik járni!

Igenis kell! De talán annyit lehetne rajtuk könyvténi, hogy addig is, amíg a népes hegyi község — valamikor a jövő században — iskolát kaphat, télviz idejére a tanórák idejét másképp állapítsák meg. Ne kezdődjék az iskola reggel 8 órakor s ne végződjenek 4 órakor. A hegyi gyermekek részére talán lehetne egy vagy két összerített osztályt szervezni, ahol 9 vagy 10 órák kezdenek a tanítást s délután 1—2 órák bevégeznék. A gyermekek világos nappal tehetnék meg az utat befelé is, kifelé is.

Téli a legtöbb gyerek meleg reggeli nélkül indul utnak, mert az anyja el van foglalva fejéssel, disznóvetéssel. A paraszt ember 8 órákig eszik reggelit. Addig beéri pálinkával, amelyből az iskolába járó gyermekeknek is juttat. Ha azonban a kis fiu, kis leány ráérne 9 óra felé elindulni, kaphatna egy tányér meleg levest, vagy tejet, főzeléket, amellyel kibírná délután 3-ig, amíg hazaér.

Feltétlenül szükséges volna az, hogy a hegyi gyermekek szülői köteleztessék a bejövő és hazamenő iskolások felett felváltva felügyelni. Kisérő nélkül egy csapat apró gyereket utnak eresztetni vétkes könnyelműség. Kisérje őket mindig egy felnőtt ember, aki ügyeljen arra, hogy a gyermekek egészségüket ne veszélyeztessék, az időt ne pazarolják.

Érdekében áll ez a szülőknek, az iskolának, a hegyközségnek, a városnak. A hegyközségnek talán módjában is állna a tanórák idejének megváltoztatását, a hegyi gyermekek részére összerített osztály felállítását kérelmezni s részükre kísértől gondoskodni.

Ugy tudjuk, hogy azok a gyermekek, akik ebédre haza nem mehetnek, a népkonyhában ingyen levest kapnak. Nagy jótétemény ez is. De ennél még sokkal többet kell tennünk azokért, akiket a civilizáció nevében tanulásra kötelez a törvény.

A civilizációnak ölekeznie kell a humanizmussal a gyermekek védelmében.

Lomtárba vele!

Egyszer valamikor régen, talán néhány év előtt a magyar főváros haza hozta Kossuth Lajost, hogy halópora a haza földével egyesüljön. Ilyen régidőre kicsoda emlékeznek már?

— Urak! Számítok önökre: ami itt történt titok marad.

A törvénytörési bírónak szájából, a ki gyomorhurutját »ilyen« hasonszervi gyógymóddal jött kurálni a kies fürdőbe, — ki is esett a book, mikor mondotta:

— Papperlapap! Persze, hogy titok. Csak gentlemannok vagyunk, vagy mi?!

Hát mi szükség volt önökkel megismertetni ezt az éjjeli tivoruyát?

A tisztelt tárcairó ur valami lélektani problémát lát a muriban, nem pedig egy kis korbélykedést, — gondolják olvasóim.

Elmondom a szomorú nótá előzményeit.

A Horthy család tavaly is az olesó fürdőben nyaralt. Mindjárt előre becsajtom: számításból. Eltekintve attól, hogy a nagyobb leánynak, Elvirának még mindig fizették a kelengyét, a forgatott váltókról nem is szólok, a kisebbik leány se ment olyan számban, hogy indokolt lett volna valami parádés fürdőre menni parthivadásatra. Most valóban üdülni jöttek, nem parthit vadászni. De hát nem pünkösdi rózsák voltak, akiknek kinyílása időhöz kötött! ennek a kis sokat ígérő bimbónak itt történt meg az ő rózsafakadás, aki a maga bolondos tizenhat esztendejével igen mulatságosnak találta, hogy Donáthy Imre, az arany sujtásos tiszt urival, voltaképpen pedig olyan gyermek: mint ő maga, a tükör

Sietős az utunk; nem kőszálhatunk be minden ligetet, még ha istenek lakják is; és nem pihenhetünk meg minden árnyékban, ha mindjárt a nemzeti gyász sötét fátyola okozza is azt.

Haladnunk kell, hogy el ne hagyjon a többi. A kik im, előre törnek szörnyű ökleléssel, minden virágot eltörnek, minden szemetet fölkaparnak, minden sárcsatornán keresztül gázolnak — némelyik térdig jár benne, a másik nyakig: de bele nem fullad egy se, hanem megy tovább, soha hátra nem néz, mindig előre, neki a partnak esuszva, mászva, négykézláb hasra feküdve, térdén rimánkodva, föl a meredek uton a meddig csak lehet, sőt azon is túl, hol már nem hallható a köztélet moraja és nem érezhető a büntetőjog keze.

Ebben a nagy sietségben kicsoda gondol a multra? Kinek jut ideje arra, hogy megálljon egy egy halványuló emlék előtt és cypruságot tegyen egy-egy sírhalmára? Ifjajta révedezésre bizony nincs idő. Mert a többi megy, fut rohan és aki megáll egy könnyet ejteni: lemaradt a vonatról, helyét elfoglalják, késését félremagyarázzák; gyanussá lesz és meg nem bízható.

Arról a Kossuth Lajosról, akit egykor régen, ki tudná mikor, talán még a reggelizésben, a magyar főváros hazahozatott, egy buzgó és szorgalmas buvár ezernyi emléket gyűjtött össze. Képeket, rajzokat, metszeteket, szobrokat, iratokat igen nagy mennyiségben. A gyűjteményt fegyverek, ruhák, zászlók, bilincsek, falragaszok, följegyzések, levelek, okmányok, térképek egészítik ki a szabadságharc korából.

Együtt az egész egy gazdag, változatos, jól rendezett, értékes muzeum; gyönyör a szemlélőknek, oltára hazafinak, kincs a történetíróknak. Voltaképpen a reménynek egy sugárkévéje, mely fényözönt vet a múltból a jövő felé. Egy mérleg a nemzet valódi értékéről. Tanuságtétele a rejtve élő közérőnek. Figyelmeztetés a kötelességek becsületes betöltésére. Élő, látható, megfogható, beszélt történet arról, hogy önértet, bizalom, hit, a jognak tisztelete, a szabadságnak szeretete, a hazafiságnak önzetlensége miként tudja a próbák nehéz napjaiban hősköltelemmé várszólni a nemzet köztevékenységét.

Ilyen ez a muzeum.

Gyűjtője, tulajdonosa, Kreith Béla gróf. Ügy-szeretetének, lankadatlan buzgóságának és szakértelmének méltó eredménye ez a gyűjtemény. Beesés nekünk is, kikben a kegyelet él. Beesesebb lesz a jövőnek, mikor majd a hűperlojalítás nem zavarja meg az érzületek kristályát.

Ennek a gyűjteménynek a magyar főváros helyet adott üres műcsarnokában. Ott volt egy és fél évig. Azt azonban nem engedték meg, hogy nyilvános látogatásra megnyitható legyen. Mintha dugáru volna, ami ott van. Avagy talán

tiszta tóban lesték a halakat, meg a maguk bohó arcát. S mikor a bolondos Imre egy kis hegyi kirándulás alkalmával az ormon teatrális pozéba vetette magát s örült lázzal beszélt rendületlen szerelméről, a kis leányka is egészen felmelegedett és feledve mamai intelmeket, ott a hegy-ormon esküdött meg Imrével, hogy vagy együtt vetik le magukat erről a tarpéji szirtről, vagy mennek nászutra.

Mert hiába, bolondok ezek a mai fiatalok.

Azok előtt nevétséges fogalom a kaució, meg az a prózai hozomány. Azt hiszik, hogy a szerelemhez csöppen aztán minden. És végre is miért vannak az apák, ha nem azért, hogy a többi kieszeljék.

Így a tizenhatévesek. A Horthy leányokat azonban az jellemzi, hogy tizenhatéves korukig csak elismerik a bohókás és számítás nélküli poézis jogosultságát s lányosan el is enyelegnek; tizenhatévesen túl megjön az eszük. Ilonka pedig fordulaton volt. Ő sem állhatott ellene a családi tradíciónak, a fess hadnagyoskát ennek folytán hamar kivetette a fejből. Az ördögbe is! Ezek a tejfölös hadnagyoskák gondoljanak a stratégiára, de nem a — hölgyköröknél. Pedig ezen a téren minden igazán hadnagy nagy — várostromló.

Bár tekintete nem rendelkezett valami nagy tapasztalatokkal, de ennek az ötletének mégis mosolygott Ilonka.

És annál természetesebb volt Ilonkától a bohó

gy erkölesi robbanó szertár, mely lángra lobban halk sobajoktól? Képzeldés. Nem vagyunk olyan gyulékonyak. Okunk sines, erőnk sines, tüzünk sines hozzá, vérünkben sok a savó, lelkünkben nagy a renyhesség.

A robbanástól tehát szó se legyen. Maradjunk a dugárunál. A főváros egy kis gazdaságra vállalkozott. Helyet adott a csempészett portékának. Különbön óvatos volt. A nyilvánosság kizárásával emberelte meg magát. Az irás követte: »ne tudja a balkezed, hogy mit csinál a jobb«. Ennélgyva »véka alá rejtette a gyertyát«, mi által egy kis ellenkezésbe jött az irással, a mi nem is egészen oktalan módszer, mert földolag, hogy a kegyelet káposztája megmaradjon, a hűperlojalítás kecskéje jóllakjék.

Nyugta az emlékek ne legyen. Valakinek, valahol, valamikor szemet szur. El van ugyan rejtve, de hátha keresztültör a vastag falon, mint egy Rögten-sugár? Hátha éppen akkor tör keresztül, mikor valamelyik bozontos szemöldökű kegyelmes ur arra kocsikázik? Szörnyűség volna! Gyanus hírbe keverednek a főváros. El talánna homályosodni a Haynau diszpolgárságának dicső emléke. Nossza, ki vele! Tessék elhurcolni!

Hatvan éves évfordulóját ünnepeljük nem sokára a 48-ik ujjászületésnek. Fényt, lendületet, áhitatot azzal készül adni a főváros ennek az ünnepnek, hogy a születésnek és kereszttségnek emléktárgyait kidobja az utcára. Megható ragaszkodás a nagy multhoz; esodálatos tanúsága a kegyeletnek! Hadd legyen hajléktalan az az emlékesoport, a miként bujdosók lettek, kik létrehozták és megvédelmezték magát a nagy művet!

Lombtárba vele! Ne alkalmatlankodjék a törtéteők útjába!

Én pedig csak azt sajnálom, hogy Kossuth Lajost haza hozta a főváros. Jobb lett volna szegénynek a turini ciprusok árnyában pihenni. Sírhalmát az a város nem rugdosná meg, miként megrugja ez, mikor a rávonatkozó ereklyéket kidobja kebeléből.

A 48-as ereklyemuzeum érdekében írta:
Bartha Miklós.

A vármegyei központi mezőgazdasági bizottság ülése.

A földmívelési m. kir. kormány 47030/VII. 4. számú jóváhagyásával 1904. június 10-én a vármegyei mezőgazdasági bizottság megalakult. A nyilvánított s a Zalamegyei Gazdasági Egyesület által szerkesztett szervezési szabályzata és ügyrendje jóváhagyott.

A megalakulás után, dacára annak, hogy ez már az 1904. évben megtörtént, a központi mező-

gyermekregények tökéletes elfelejtése, mert Korom Ervin járt hozzájuk és mérlegelni tudta a Korom fölényét szülői magatartásában. Míg a tejfölös száju hadnagyok a műkedvelői hordári teendőket kellett teljesíteni a tulkényelmes mama iránt, Korommal szemben a gyöngéd figyelem mintaképe volt a mama. Ebből érezte az okos Ilonka, hogy Korom egy »comme il faut« völegényjelölt. És ha a telekkönyvet látta volna (a melynek jegyzései a modern lányok előtt már nem hyeroglyphák) akkor még nagyobb megilletődéssel hallgatta volna, mikor a barna férfiú az igaz szerelem megható izgatottságával ezeket mondotta:

— Ilonka szeretem.

Ilonka gyöngédebb volt, mint a modern lányok. Nem mondta, beszéljen a mamával! De erre szükség sem volt, mert a mama nagy praxisal dolgozott. Ott volt mindig ezeknél a válságos pereknél s nyomban rájuk adta a szentenciát.

Ez történt egy év múlva a tarpéji szirti fogalmak után. Fürdőn természetesen egy-egy hymen hír villámszárnnyakon jár, ne találják önk ördögösnek, hogy a bolondos Donáthy hadnagy is meghallotta.

És még tovább mondjam a szomorú nótá történetét?

Verner László.

gazdasági bizottság teljes mértékben nem fejthette ki működését azon okból, mivel anyagi erő nem állott rendelkezésére.

Ez okból az 1905. év folyamán is jó formán csak szellemi munkára szorítkozott, amennyiben több ízben úgy a földmívelési kormányhoz, mint a törvényhatósághoz szakvéleményeket adott be, a véleményezés végett kiadott kérvényekre és tervezetekre, továbbá javaslat-tervezetet nyújtott be a megyei állategészségügy és állattenyésztés szervezése érdekében.

Az 1905. évi május 8-án megtartott törvényhatósági közgyűlés végre a megyei központi mezőgazdasági bizottság rendelkezésére bocsátandó alapokról s azoknak a bizottság céljaira való átutalásáról gondoskodott. Ily módon rendelkezésre állván már az anyagi erő is, szükséges volt, hogy a szabályrendelet értelmében az 1906. évi program megalkotassék s a rendelkezésre álló anyagi erő felhasználásáról intézkedés tétessék.

November hó 28-án Hertelendy Ferenc elnöke mellett megtartotta a mezőgazdasági bizottság első gyűlését, amelynek főtárgyát képezte a már fentebb jelzett 1906. évi program és költségvetés megalkotása.

A mezőgazdasági bizottság ülésén képviselve volt úgy a közigazgatási hatóság, mint az állattenyésztés, állategészségügy, erdészet, lótenyésztés és mezőgazdaság a megfelelő szakemberekkel.

A mezőgazdasági bizottság ülését délelőtt 10 órakor Hertelendy Ferenc elnök a bizottság tagjainak üdvözlésével megnyitva, felszólította előadót, hogy a rendelkezésre álló pénzalapokról tegyen előterjesztést.

A bizottság ennek megtörténte előtt kimondta, hogy a szervezeti szabály szerint ama feladatáról, amely kötelességévé teszi a mezőgazdasági érdekek előmozdítása céljából szükséges hatósági intézkedések javaslatba hozatalát, a mezőgazdaságot érdeklő szabályrendeletek tervezését, programot nem alkot, hanem utasítja az előadót, hogy fenti ügyekben esetről-esetre a szükséges előterjesztéseket vagy intézkedéseket tegye meg. Mégis, hogy az eddig már meglévő szabályrendeletek intenciójának megfelelően, a törvényhatósághoz, hogy azoknak szigorú végrehajtásáról intézkedjék.

Ezek után előadó beszámol a rendelkezésekre álló alapokról, amelyek az 1905. év végén 13737 K 93 f-t tesznek ki. A jövő 1906. évi jövedelem circa 2455 K-ra tehető, amellyel a mezőgazdasági alap 16192 K 93 f-re emelkedik.

Ezen összegnek a földmívelési kormány segítségével való gyarapítására a rendezetlen kormányzati viszonyok miatt a bizottság nem számíthat, ezért csak a meglévő összeg felhasználásáról és hovatartozásáról intézkedik.

Az eddigiekén kívül ugyan állategészségügyi célokra a községek által büntetéspénzekből befizetett s központilag kezelt 9470 K 55 f-t is felhasználhatná a bizottság, azonban csak azon községekben és oly mérvben, amely községektől s amily összegben azok befizették s minthogy ezen összegnek az összes községeket megillető hányadáról a részletes kimutatás még nem készült el, annak felhasználásáról a jövőben és szükség szerint fog intézkedni.

Ezek előterjesztése után előadó javaslatba hozta, hogy mivel a mezőgazdasági bizottságnak célja sz, miszerint működését ne csak változatlan méretekben tovább folytathassa, hanem fokozhassa is s így anyagi erejét egyszerre ki nem merítheti, fordítson a mezőgazdasági bizottság az 1906. évben 5000 koronát a szabályrendeletben megállapított célokra.

Ezen 5000 koronának felhasználása pedig történjenek akként, hogy 1500 koronát adjon a bizottság oly célokra, amelyeknél a rendelkezésre bocsátandó tőke felemészthetik s 3500 koronát pedig forgótőke gyanánt kezeljen.

Mielőtt a bizottság ezen összeg mikénti felhasználásáról intézkednék, előadó felemlíti, hogy ez évben már egy javaslat-tervezetet szerkesztett az állategészségügy és állattenyésztés fejlesztésére vonatkozólag s azt a törvényhatósági bizottság el is fogadta, azonban az állattenyésztés vagy állategészségügy érdekében teendő intézkedések vagy tenyészállatok beszerzése etc. oly mérvű költségeket igényelnek, hogy azok a mezőgazdasági bizottság anyagi erejét egyszerre s teljesen kimerítenék.

Kimondja ennélfogva a bizottság, hogy programjába felveszi ugyan az állategészségügy és állattenyésztés emelése irányában tett javaslato-

kat, amilyenek a dögterek szabályszerű megépítése, az állati hullák szabályszerű kezelése, elföldelése, esetleg crematoriumokban való elégetése, vagy digestorokban való feldolgozása, a gyepmesteri telepek rendezése, tenyészállatok kedvezményes árban való vagy ingyenes kiosztása, a tenyészállatok kötelező védőoltása a mezőgazdasági bizottság segítségével, a rozsz minőségű vagy fekvésű legelők javítása, azonban mivel anyagi erő hiján ezeket most meg nem valósíthatja, a megvalósításra kínálkozó kedvező alkalommal azoknak keresztülvitelét fogja eszközölni.

Ezekután a bizottság mindenekelőtt megállapítja, hogy az előadónak — a szabályrendelet értelmében — kifejtett munkásságáért évi 600 korona tiszteletdíjat ad.

Az 1500 koronából fennmaradó 900 korona felhasználásáról pedig akként intézkedik, hogy abból 250 koronát öt kisgazda között a 50 K kioszt. Azon kisgazdának, aki az 50 K jutalomra igényt akar tartani, legfeljebb csak 10 holdon szabad gazdálkodnia s ezen gazdaságában oly okszerű művelést, termelést és állattenyésztést kell folytatnia, amellyel mintegy utmutatásul szolgál a környék többi gazdájának.

50 koronát rendelkezésre bocsát a mezőgazdasági bizottság a kanizsai gazdakörnek az általa rendezendő tenyészállatvásár költségeinek részbeni fedezésére.

100 koronáért a zalaegerszegi állami faiskolából gyümölcsfa esemeteket vásárol s azt a sümegi járásban a kisgazdák között díjtalanul kiosztja.

500 koronát pedig a gazdasági egyesület által javaslatba hozott községben külön, vagy a gazdasági egyesület által tartandó tenyészállatdíjazáson, azzal karöltve állatdíjazásra fordít.

A 3500 korona forgótőke gyanánt kezelendő összegről pedig akként intézkedett a bizottság, hogy azért magtenyészítőktől fajtiszta répmagvak, megbízható forrásokból lóher- és lucernamagvak szerzetnek be s az ily módon beszerzett magvak az eredeti beszerzési árban adatnak ki a gazdaközönségnek, még kis mennyiségben is, készpénz fizetés ellenében. Amennyiben pedig a magvak iránt nagyobb érdeklődés mutatkoznék, mivel a 3500 korona visszatérül, a pénz forgatva sokkal nagyobb mennyiségű mag lesz vásárolható, mint a milyen mennyiséget a 3500 koronáért venni lehet.

Hogy a gazdaközönség a mezőgazdasági bizottságnak tevékenységéről s az általa nyújtandó kedvezményekről értesítést szerezhessen, felkértenek a főszoigabirák, hogy a körjegyzőségek útján arról a gazdaközönséget értesíteni szíveskedjenek.

Több indítvány hiányában elnök a gyűlést bezárta.

Kis közre terjed ki ugyan ma még a mezőgazdasági bizottság működése s kevés anyagi áldozatot hozhat, de munkásságának gyümölcsét mindenestre élvezni fogja.

A gazdaközönség, főleg a kisgazdák a nyújtott kedvezmények által bizalmasabbak lesznek s a folytonos érintkezés következtében azok szükségleteiről s bajairól az intéző körök tudomást szerezhetnek s azokon erejükhöz mérten segíthetnek is.

Minden kezdet nehéz, de egyesült erővel, lanakatlan szorgalommal s ügybuzgósággal a lehetetlennek látszó dolgok is keresztülvihetők.

yr-

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Az új főispán.

Nem tehetünk róla, hogy a krónika rovatát is teljesen a főispáni kérdéssel összefüggő eseményekkel töltsük meg. De most ez a legaktuálisabb téma. Mindenki ezzel foglalkozik.

A múlt héten esett meg, hogy egyik főszoigabiránknál vidám társaság jött össze. Természetesen a politikai viszonyokról volt a szó.

Egy későn érkezett jóbarát megakart tréfálni a társaságot s a házigazdát. Beesengedett a kapun. A huszár sietve nyitott ajtót.

— Itthon van a főszoigabiró ur? — kérdezte a jövevény.

— Igenis itthon, — mondja a huszár.

— Menjen be és mondja meg neki, hogy az új főispán van itt. Tessék befáradni a hivatalba.

A huszár meghökken. Végignézett az elegáns uron.

— Az ur az új főispán? akkor ide be nem gyün.

— Csak becsapta a kaput, csak úgy dörgött bele a ház.

Ez se haladópartí.

Egy hazafias aggodalmakkal telt vármegyei ur valami mulatságról tért haza.

Az istentelen uton csak lépésben haladhatott a kocsi. Kétségbeesett cammogással haladtak a lovak. A táj egyhangú, az út hosszú. Mit csináljon az ember unalmában?

A mi utasunk úgy akarta elűzni az unalmat, hogy szóba eredt a kocsisával. Elmagyarázta neki a szomorú politikai viszonyokat, a haza sorsát. Elmondta, hogy a vármegyét hogyan akarják megrendszabályozni a főispánok, akikről nem a leghizelgőbb kifejezésekkel nyilatkoztak. A legenyhébb volt a hazaáruló, bérenc, stb. stb.

— Hát elmennél e te főispánnak, János? — kérdezte a kocsisól a gazda.

János gondolkodott egy esőppet. Valamikor látott ő már eleven főispánt, aki négy lovon utazott, handérium kísért; akinek a tiszteletére nagy eszem-iszom volt s az urak a legfinomabb borokat se sajnálták tőle. Hát a főispán mégis csak nagy ur, gondolta a kocsis, akárhogyan haragszik rá az ur. És János úgy határozott, hogy ő bizony elmenne főispánnak, ha hívnák.

A gazdája nem szólt hozzá többet hazáig. Mikor hazértek, a tornác előtt leszállította a kocsisát a bakról s előszólított egy bérest és kimondta a rettenetes szentenciát:

— Istók, ezután te leszel a kocsis; ez az akasztófárávaló hozzá ne merjen nyulni többet semmihez. Kifizetem a bérét, azután fel is ut, le is ut. Mert én olyan emberre, aki manapság főispán akar lenni, nem merem rábízni az életemet. Eridj főispánnak, te akasztófávirág, hazaáruló gézengúz, országkerülő betyár stb. stb.

A Jánosnak el kellett bucsuzni a kaputélfától; azonnal kitették a szűrét.

Az egész dolog pedig elejétől végig megtörtént.

Főispánunk installációja.

Még nem tudjuk mi a neve, csak annyit, hogy lesz. Hogy mikor lesz, azt se tudjuk, pedig már roppant módon várjuk.

Erre vallanak azok a lázas készülődések, a melyek városunk egész társadalmát foglalkoztatják már is, hogy az installáció minél páratlanabb, minél sikerültebb legyen.

Nem akarunk mindent előre elárulni, csupán csak egy részletet.

Ahogy megérkezik az állomáson, az üdvözlő beszédek elhangzása után, mielőtt beszállna a négyes fogatba, eléje lép a híres eszerszegi gárda dalárdájának rovesa, mely jelenleg 6 tagból áll és korhű Vuncsi kosztümökbe öltözve, a következő szerenáddal fogadják, a melynek dallama az ismert »Gésák« című operettből lett kölcsönkérve:

Közügyekben a tojásnak nagy szerep jutott!
Csak tojással érvelnek a politikusok!
Folyik vigan a hazában a beiktatás,
Olesó lett a főispánság, drága a tojás.
Csúf, csúf, csakugyan, ilyen áldomás
Ahol a toaszt helyett folyik a tojás,
Az egész vármegye karban zengedez:
Csúf, csúf, főispán, hess, hess, hess!

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa, mint illetékes első fokú iparhatóság az 1884. évi XVII. t.-e. 27. §-a értelmében közhírré teszi, hogy Brüll Mór zalaegerszegi lakos a zalaegerszegi 424. sz. tjkvben A) + 15. sor 4226. hrsz., a zalaegerszegi 1782. sz. tjkvben A) + 8., 10. sor 4228. hrsz., 4227. hrsz., a zalaegerszegi 839. sz. tjkvben A) + 4225. hrsz. a felvett ugynévezett »Braustein«-féle téglaszín telepen egy 14 kamarás téglágető körkemencét mellékhelyiségekkel együtt szándékozik építeni.

Az iparhatósági telep-engedély megadhatása céljából a tanács 1905. évi december hó 4-én d. u. 3 órára helyszíni tárgyalást tűz ki, amelyre azok, kik a vállalat ellen bármi oknál fogva kifogást akarnak tenni, kifogásaikat szóval vagy írásban a tárgyaláskor előadhatják.

A telepnek, a rajta felállítandó épületeknek s belső felszerelésüknek pontos rajzát, leírását a városi főjegyző hivatalos helyiségében az érdekeltek a tárgyalás napjáig megtekinthetik.

Zalaegerszeg, 1905. évi november 17-én tartott tanácsüléséből.

Várhidy Lajos sk., polgármester.

A restanciák. Kristóffy belügyminiszter Zalavármegyére reitentesen haragszik. Először is azért haragszik, mert nem engedelmessékedik; másodsor, mert nem tud számára főispánt fogni. Gróf Festetics Gézáig tizenegy embert kínált meg a főispáni méltósággal, de egyiknek se volt annyi adóssága, hogy az utolsó menedéket elfogadta volna.

Miután ezideig kivételes baturalommal felruházott főispánok utján nem tudott a vármegyére hatni, egyre mátra küldözgeti az ijesztgető rendeleteket. A múlt héten az árvaszékek ellen dörögött, hogy sok a restancia. A rendelet ugyan még nem érkezett a vármegyébe, csak a lapokból olvassuk, hogy Bihar-, Kolozs-, Zala- és Csongrád vármegyék kapnak dorgatóriumot az árvaszék elhanyagolt ügyei miatt. Mert hát ebben a négy vármegyében 18 ezer elintézetlen ügydarab van.

Hogy annak a nagy ügybuzgalomnak, amellyel Kristóffy ur az árvák ügyének esett, tisztán politikai háttere van és a reitens tisztviselők piszkálása akar lenni, legjobban bizonyítja Zalavármegye árvaszéke, ahol az elintézetlen ügydarabok száma a legutolsó hivatalos kimutatás szerint 1700, ami — az egész évi ügyforgalmat tekintve — 10 napi beérkezésnek felel meg. Ennyi hátralék pedig majdnem minden vármegyében van.

Bünbakokat és jogéjmet keres a belügyminiszter ur, nem restanciát. Zalavármegye árvaszéke évekként elelőtt valósággal fuldoklott a hátralékban; sőt Kristóffy ur trónralépésének idejében is jelentékenyen nagyobb hátralék volt, mint ma. Akkor jó volt ugy is. Most azonban baj van az árvauygek körül, mert Zalavármegye opponál. Fegyelmit akar minden tisztviselő nyakába akasztani, mert a vármegyének engedelmeskednek.

Hát csak előre! El kell csapni valamennyit, a rebbelliseket, a dologtalanokat és helyettesíteni kell őket fináncokkal.

Állandó választmányi ülés. Az 1905-ik évi december hó 11-ikén tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésben felveendő ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett az állandó választmány ülése folyó 1905-ik évi december hó 4-én d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Uj főügyészek. A király Sztaniszlavszky Adolfot, a zalaegerszegi kir. törvényszék elnökét Nagyváradra főügyésszé nevezte ki. Sztaniszlavszky Adolf nagy jogi tudásával és képzettségével vívta ki a magas állást. Széleslátókörű, nagytudású férfi, aki mint a zalaegerszegi kir. törvényszék vezetője is sok érdemet szerzett magának. Kivette részét a társadalmi tevékenységéből is s mindenütt előjárt társadalmi életünk élénkítése érdekében indított mozgalmakban. Kinevezetését már régen vártuk. Már Plósz minisztersége idejében főügyészi állásra volt kiszemelve s kinevezése csak a politikai viszonyok miatt huzódott. Amikor Sztaniszlavszky Adolf nagy tehetségéhez mért magas polera kerül, kinevezetéséhez mi is őszintén gratulálunk.

Dr Felber Arthur pécsi kir. főügyészi helyettesét a király főügyésszé nevezte. Dr Felber mint zalaegerszegi kir. ügyész nevezetett ki főügyészi helyettesé. Éveken keresztül közénk tartozott, a társasélet kedvelt és tisztelt alakja volt. Örömmel értesültek itteni barátai előléptetéséről.

December eisején. Nevezetes nap Zalavármegye tisztviselőinek életében december eiseje. Nem az állampénztár fizette ki a gázsit, hanem — mint a régi jó időkben — maga a vármegye. A belügyminiszter beszüntette a dotációt s azt hitte, hogy a legközelebbi hónap eisején bekövetkezik a mérhetetlen nyomor és szenvedés. A vármegye azonban jó eleve gondoskodott a fedezetről s a tisztviselők csak úgy megkapták a gázsit, mintha az adóhivatal fizetett volna. Elscjére már összeállították: kinek mi jár, mennyi a levonása adó, nyugdíj járuléka, előleg, bélyeg stb. fejében; eisején reggel azután bejött Zalaegerszegre Nagy László reggel hatvanas bizottság jegyzője, hozott magával 19274 K 87 fillért s tizenegy órára már szót is osztotta a tisztviselők között. A vidékiekét is osztotta a tisztviselők között. A vidékiekét postára adták, a központiakat azonnal kiszolgáltatták. Nem szenvedett egy órányi halasztást sem a gázsifizetés. És ez most már valószínűleg így lesz egyideig: amíg a politikai válság esomója ki nem bogoződik. A vármegye bebizonyította, ki nem bogoződik. A vármegye bebizonyította, hogy elveit áldozatokra is kész; a tisztviselők pedig abban a tudatban, hogy existenciájuk biztosítva van, dolgoznak nyugodtan tovább.

A nem létező Zalamegyei Tejszövetkezetek Szövetsége. A Magyar Paizs f. évi november 23-ik, 47-ik számában »Földművelés, Állattenyésztés« című rovatában említést tesz a baranyamegyei tejszövetkezetek szövetségéről. A cikk Szentkirályi Ede tollából való, akitől, sőt a Magyar Paizstól is nagyon szép, hogy bennünket a közelünkben történő gazdasági eseményekről is értesítenek. Ha ezért köszönettel tartozunk is a Magyar Paizsnak s intencióját jóhiszeműen ismerjük is el, mégis szükségesnek tartjuk azt, ha valaki valamit a nyilvánosságra hoz, arról a dologról kellőképpen informálva is legyen. Ugyanis egy másik rovatban, amely »Távoliak« címmel van ellátva, az foglaltatik, hogy Szentkirályi Ede, akit azelőtt Zalában volt szerencsénk tisztelhetni, jelenleg Baranyában van s ott is élénk tevékenységet fejt ki a közgazdaság terén, amennyiben néhány buzgó társával együtt megalakították a Baranyamegyei Tejszövetkezetek Szövetségét. Ugyanancs nevezett rovatban az foglaltatik, hogy Zalamegye tanulhatna Baranyától s Zalában is megalakulhatna a szövetség. A Magyar Paizs közleményének ez a része az, amelyre óhajtottunk reflektálni. Nem szokott sem a Gazdasági Egyesület, sem a Zalamegyei Tejszövetkezetek szövetsége dobszóval működésének színterére kivonulni, azonban ugy hisszük, hogy tekintve különösen az utóbbit, az kétévi fennállása óta oly mérvű tevékenységet fejtett ki, amelyhez hasonlót egy szövetség sem mutathat fel. Nevezetesen mielőtt még Baranyától kellett volna tanulnunk, már létezett a zalamegyei tejszövetkezetek szövetsége, sőt 1905 szeptember 30-án a pécsi vajversenyen a szövetségi igazgató által képviseltette magát. Ugyanakkor 1905 szeptember 30-án volt a baranyamegyei tejszövetkezeteknek egy értekezlete Szily Tamás országos tejjgazdasági felügyelő elnöklete alatt, amelyen kimondattott, hogy a szövetséget megalakítják. S ha már személyekről is van szó, semmi esetre sem szabad kihagynunk Országh Lajost, a baranyamegyei gazdasági egyesület elnökét és Förster Gézáit, ugyanannak titkárát, akik szerény véleményünk szerint legtöbbet fíradoztak a szövetség megalakításán s így a babérból egy foszlányt nekik is kell juttatnunk. Felhívjuk tehát a Magyar Paizst, legyen szíves, vegyen tudomást a Zalamegyei Tejszövetkezetek Szövetségének létezéséről, amelyre nézve irodánkban bármikor adunk felvilágosítást vagy bizonyítékokat. Ugyanis mint már fennebb is említettük, a zalamegyei szövetség azon dolgokat, amelyek Baranyában még csak eszmék, már meg is valósította. S ha mindezt felemlítjük, tesszük ezt azért, hogy a nagy közönség előtt megadjuk a felvilágosítást, miszerint a zalamegyei társadalmi szervezetek sem fekszenek a fülükön, hanem szerény anyagi és szellemi képességükhöz mérten működnek. Végül pedig felkérjük a Magyar Paizst, legyen kegyes, mielőtt hasonló dolgokat közölnének, magát kellőképpen informáltatni, amire nézve mi is bármikor nemcsak neki, de bárkinek a legnagyobb készséggel rendelkezésére állunk. Zalavármegyei Tejszövetkezetek Szövetsége.

Pénzügyi tisztviselők közigazgatási szolgálataiban. A pénzügyminiszter kimutatást kért a pénzügyigazgatóságoktól arra nézve, hogy hány tisztviselőjük van, kinek milyen a képesítése s hányan nélkülözhetők. Azt hisszük, hogy ennek a statisztikának az a rendeltetése, hogy annak idején a pénzügyi tisztviselőkkel helyettesítsék a felhűgösztett vármegyei tisztviselőket.

Adakozók a zalaegerszegi plebánia templom belső restaurálására. Pajthy Elek plebános, Söjtör, 5 korona. Fangler Mihályné gyűjtőívén: Fangler Mihályné 10 K, Kovács Vendel 1 K, Ribaries Jánosné 60 f, Török Györgyné 2 K, Schmiedt Viktor 40 f, özv. Hauk Ferencné 40 f, Jakab Ferencné 40 f, Kiss Károlyné 2 K, Porpácz Istvánné 20 f, özv. Kántor Pálné 4 K, özv. Takács Lajosné 60 f, Bajomy Istvánné 80 f, Nagy Sándorné 2 K, özv. Árvay Istvánné 2 K, özv. Hodászy Kálmánné 1 K, Skóday Eleonora 1 K, Bencsik Jánosné 2 K, Paukovics Györgyné 1 K, Vathy Jenőné 20 f, id. Schuffenhauer Frigyesné 1 K, özv. Farkas Lajosné 1 K, Domonkos Pálné 1 K, Treger Józsefné 40 f, özv. Németh Antalné 60 f, Vidóczy Anna 60 f, Magyarósy Józsefné 30 f, Gósi Ferencné 40 f, Schnatter Antal 40 f, Visner Ferencné 10 f, Kessendorfer Alajosné 1 K, Keszli I. 20 f, Tuboly Sándor 50 f, Lendvay Lászlóné 1 K, Jády Károlyné 40 f, Kovács Györgyné 10 f,

Somogyi Jánosné 10 f, Maróthy István 10 f, Hajmásy István 1 K, Vörös Gyuláné 1 K, özv. Kraxner Jánosné 1 K, Gondí Jánosné 20 f, Hartl János 40 f, Szekeres Istvánné 40 f, Mentés Györgyné 30 f, Mentés Erzsike 30 f, Simon Erzsike 10 f, Pál Ferencné 1 K, Poletár Istvánné 20 f, Horváth Gyuláné 20 f, Pámer János 40 f, Hegyi Károlyné 20 f, Lendl Orbán 20 f, Viosz Miklósné 1 K, Könczöl Józsefné 30 f, Csik László 1 K, Hegedűs Jánosné 20 f, Nagyfy Józsefné 1 K, Nagy A. 30 f, Illés Sándor 20 f, Csider Sándor 40 f, Szeneasár 50 f, Csider Rozi 20 f, Németh Gáborné 40 f, Molnárné 1 K, Csoknyai Kati 40 f, Kranyecz Ferenc 1 K, Kósa Györgyné 1 K, Szaknyéry Anna 20 f, Horváth Józsefné 1 K, Rozenkrancz Jánosné 1 K, Nagy Jánosné 1 K, Hány Károly 60 f, Bedő János 60 f, Pittermann Istvánné 1 K, Vörös Pálné 2 K, N. N. 34 f, Borbély Györgyné 1 K, ifj. Schuffenhauer Frigyesné 1 K, Fitos Lajos 30 f, Hajgató Mariska 20 f, özv. Geesovics Ferencné 2 K, Papp Alajosné 1 K, Szekeres Sándorné 1 K, Hegyi Károlyné 20 f, Vertetics Józsefné 40 f, Pávek Ferencné 20 f, Takács István 40 f, Varga Erzsébet 20 f, Székér Juliánna 20 f, Gehér Anna 20 f, Hajba Kálmánné 60 f, Gyuk Anna 40 f, összesen 73 K 24 f. — Isten áldása legyen az adakozókon.

A szanatórium egyesület kiállítás. A zalaegerszegi Karácsonyfa egyesület szanatórium egyesület javára e hó 8, 9 és 10-én gyermekjáték és népi kiállítást s vásárt rendez a városi ovodában. Jövő esütörtökön dr Kovács Gyula miniszteri tanácsos Zalaegerszegre jön, hogy a kiállítás rendezőségének a szükséges utbaigazításokat megadja. — A zalaegerszegi kereskedők, akik attól tartanak, hogy a kiállítás a karácsonyi vásárló közönséget a helybeli üzletekből elvonja, arra kérték a karácsonyfa egyesület választmányát, hogy a kiállítást halassza el. Miután azonban az előkészületek megtették, a választmány a kérését nem teljesíthette. Ugy halljuk, hogy a kiállítás legnagyobb részben olyan népi tárgyakat fog tartalmazni, amelyek a helybeli üzletekben nem kaphatók s a kiállítás és vásár nem közvetlenül karácsony előtt lesz, tehát a kereskedők érzékeny károsodástól nem tarthatnak.

Adományok. Gelsei és belisteyi báró Guttmann Vilmos ur Budapestről 20 koronát, Hirschler Adel urasszony Alsódomboruról 10 koronát adományostak a nőegyletnek. A nemesszivű adakozóknak halás köszönetét fejezi ki az egyesület vezetője.

A zalaegerszegi villamos világítás berendezési munkálatai serényen folynak. A telep épül s a múlt héten az oszlopokat állították fel. Magánlakásokba alig történt bevezetés. Általános a panasz, hogy a bevezetés költségei nagyon magasak s a legtöbb házigazdát ez tartja vissza a villamos világítás berendezésétől. Kívánatos volna, hogy a vállalkozó cég jutányos egységárakat állapítson meg s azokat hozza nyilvánosságra, hogy mindenki eleve tájékozva legyen a felmerülő költségekről.

Szójáték. A »Zala« lap társuok hasábjain olvastuk a következőket: A mi alispánunkat, Csertán Károlyt, legfőjebb csak kidöntheti majd az erős szakos hatalom, de meghajlítani nem bírja soha, mert cser-tán, és nem holmi nyírfa. — A szójáték elég erőltetett, de találó.

A zalaegerszegi iparos ifjak műkedvelő előadása. A múlt szombaton és vasárnap a zalaegerszegi iparos ifjuság műkedvelő előadást rendezett az »Arany Bányá« szálloda nagytermében. Gárdonyi Gézának »A bor« című darabját adták.

Nehéz feladatot vett magára Balaton Sándor, aki a darabot rendezte, betanította s emelett még Göre Gábor szerepét is eljátszotta. De feladatát derekasan megoldotta. Az előadás gördülékeny, élvezetes volt; a szerepek jól be voltak tanultva és kidolgozva. Egyes jelenetek oly jól voltak megjátszva, mintha nem műkedvelők, hanem gyakorlott színészek mozgottak volna a színpadon.

A szereposztás a következő volt: Szalay Sámuel (Baracs Imre), Hegedűs Ferenc (Baracs Matyi), Jancsi, az Imre kis fia (Papp Béla), Baracsné (Szláby Mariska), özv. Szunyogné (Tornyos Erzsike), Szunyog Rozi (Geesovics Mariska), Pákozdi Mihály (Péntek Ernő), Eszter (Pausa Mariska), Göre Gábor (Balaton Sándor), Göre Gáborné (Barkó Karolin), Durbints (Magyar József), Kátsa (Németh József), Bige (Szabó Ernő), Tepsí (Frankó Ferenc), Czeglédi Kovács (Szabó

István, Zsuzsi (Csoknyai Anna); a mellékszerepeket Tornósy Ferike, Mojzer Annuska, Barkó József, Zsedely Károly és Szabó Elemér játszották.

Általában minden szereplő megállotta a helyét. Kitűnő volt Szalay Sámuel Baracs Imre szerepében. Annyi tüsszel, a magyar paraszt lelkületének alapos ismeretével alakította a nehéz szerepet, hogy teljesen előtűnt állt a jószívű, de makacs, dölyfös paraszt ember, aki a feleségét szereti, becézgeti, de a lelke még durva ahhoz, hogy egy két ütletet halálos bűnnek tekintsen. Az asszony gazdájának és parancsolójának tartja magát s kutyahűséget követel. Dul ful, makacsodik, de az első jó szóra, egy meleg tekintetre szívére öleli az asszonyt. A különböző lelkiállapotok egész skáláját kell végigjárni Baracs Imrének, ami műkedvelőnek nem könnyű feladat, de Szalay Sámuel derekasan megfelelt neki.

Szalay Mariska Baracsné szerepét adta. Egy kissé több tűz nem ártott volna a játékába, de kedves megjelenésével teljesen ellensúlyozta ezt a kis hibát.

A műkedvelő társaság legelsőrendű tehetsége Pausa Mariska. A legparányibb elfoglaltság nélkül mozog a színpadon s szerepébe belelépte magát. Talentuma van hozzá. A tűzről pattant, kacskás, vagyonos özvegysszonyt teljesen élethűen játszotta.

Balaton Sándor Göre Gábor szerepében sok derűtséget keltett. Ugy nézett ki, mintha róla fotografozták volna le Gárdonyi Géza könyveire a címképet. Kupléit a közönség többször megismételtette.

Sikerült alakítást mutatott be Péntek Ernő Pákozdi Mihály szerepében. A jószívű öreg paraszt esendes flegmáját jól eltalálta.

Általában az összes szereplőket dícséret illeti, de különösen elismerésre méltó Balaton Sándor fáradozása, amellyel a darabot betanította és rendezte.

Szombaton este a közönség nem töltötte meg a termet, vasárnap azonban zsúfolva volt. Előadás után a fiatalság táncrea perdült s a közönség reggelig mulatott.

Pótadóstatisztika. A városok most állítják össze költségvetéseiket, amelyek majdnem mindenütt évről-évre a pótdó emelkedését jelentik. A pótdókules magassága jelzi a városok szomorú anyagi helyzetét. Még néhány évvel ezelőtt több olyan város volt az országban, ahol pótdótot egyáltalában nem fizettek. Ma már nagyon kevés ilyen boldog helyről hallunk. A pótdóval megterhelt városok közül legkevesebbet fizet Torda, amelynek csak 5% a pótdója; Zalaegerszeg (75⁸/₁₀%) és Nagykanizsát (74%) azonban kevés város éri el. Selmeczbányán 68%, Czepléden 66%, Galgócon 55%, Sopronban 63%, Pápán 55%, Vácson 40%, Debreczenben 28%, Pécsen 47%, Temesváron 35%, Szatmáron 49%, Brassóban 22%, Győrben 62% a pótdó.

A zalaegerszegi népkönyha december 3-ikán kezd meg áldásos működését. Ebédet ad a szegényeknek, akiknek a sors, vagy a zord tél kiütötte kezéből a kenyeret. Már évek óta működik teljes csendben a népkönyha. Sok nyomorult embernek az éhségét csillapította, sok sorsüldözött család szeméből törölte ki a könnyeket. Az érző szívű emberbarátok jóindulatába ajáljuk a népkönyhát, a szegények asztalát. — A népkönyha részére adakoztak: a Nemesi pénztár 100 K, Stern Lipótné (Bécs) 20 K, Krosetz János (Hencse), Jusztusz Izidorné (Zalalövő), Kiss Erzsébet (Szentmihályfa), Handler Istvánné (Szentgotthárd), Königmayer János (Neszelej) 10—10 K, Schütz Sándorné 5 K, Krosetz Istvánné, özv. Kántor Pálné, Varga Vilmosné 4—4 K, Stádel János (Zalatárnok) 3 K. Az adományokért köszönetet mond a népkönyha vezetője, dr. Isoó Jánosné.

A tengeriszar tépőszervezet bemutatása dec. 11-éről elmarad. A beállott esős időjárás következtében a cséplőgépek nem szállíthatók, másrészt a tengeriszar szállítása is nehézségekbe ütközik. Valószínű, hogy a tépőszervezet bemutatását azért még ez évben, azaz december hónapban lehet eszközölni. Erről az érdeklődő gazdaközönséget a lapok útján, a gazdasági egyesület tagjait pedig külön meghívóban is értesíteni fogjuk. Sárközy Viktor, g. e. titkár.

Jótekonycélú műkedvelői színi előadás. A zalaegerszegi szabómunkások, famunkások és bormunkások szakegyesületei együttesen 1905 dec. 26-án (karácsony másnapján) jótekonycélú színi előadást rendeznek. Színpadra kerül Gézi István-

nak »Az ördög mátkája« című énekes népszimfíve, amelyre az előkészítő próbák nagyban folynak.

A hus és borfogyasztási adók bérlete. Báró Fejérváry Géza, mint pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy azon községekkel és városokkal, amelyek a hus és borfogyasztási adók esedékessé vált bérösszegét be nem fizetik, a szerződéseket bontsák fel s a fogyasztási adókat saját közlegeikkel kezeltesék. — Megkezdődik tehát mégis az adószedés!

Köszönet. A zalaegerszegi iparos ifjak által rendezett műkedvelő előadás alkalmával bevétel 608 K 80 f, kiadás 408 K 19 f, tiszta jövedelem 206 K 61 f. Felülfizettek: Tósch Károly 40 K; Breisach Sámuel 4 K 80 f; báró Solymossy Ödön, Kaszter Sándor, Haas Lajos 4—4 K; Schütz Sándor, Kakas Ágoston 3—3 K; Dr. Obersohn Mór, Kummer Gyula, Kováts László, Stefanez József, Várhidy Lajos, Nagy Dezső, Reisinger és Eisner 2—2 K; Morandini Aristobolo, Vörös Gyula, Lakatos István, Hajmásy Imre, Lőránth Gábor, Lendvay Pál 1 K 20 f; Gráner Margit, Miszoni Bernát, Riedlmayer János, Varga Gyula, Fürst Salamon, D. Horváth Győző, Ekler János, Kohn Gyula, Szabó Lajos 1—1 K; Pekete Ferenc, Dergács Gyula 80 f; Horváth József, Hoffmann Frigyes, Toriszay József, Vámosy István, N. N. 60 f; Horváth Imre, Gecsóvics István, Dergács Rezső, Zsazsa Vencel 50 f; Juhász Lajos, Sipos Ernő, Janzós Sándor, ifj. Horváth Jenő, N. N. Kohn Dávid, N. N. Fehér Flórián, Molnár Ferenc 40 f; N. N. 30 f; Katsbek N. Szedmák F., Tóth János, Lendl Gyula, N. N., Szabó Lajos, N. N., Kámán József, N. N., Molnár Vendelné, N. N. 20 f. Ugy az előfizetőknek valamint a műkedvelői színelőadásban szerepelt Sziláby Mariska, Pausa Mariska, Gecsóvics Mariska, Tornósy Erzsike, Barkó Karolin, Mojzer Teruska, Tornósy Ferike és Csoknyai Annuska kisasszonyoknak sikeres közreműködésük és odaadó fáradozásukért, — valamint özv. Hauk Ferencné urnőnek a színpad dekorálásához kiszolgált dísznövényekért hálás köszönetét fejezi ki Balaton Sándor egyll. elnök.

Csaló varróleány. Tuboly Rozália varróleányt valami apró lopási ügyben becsitálták a mura-szombati járásbíróhoz. Hogy drága ideje kárba ne vesszen, a kihallgatás után újból egy kis vállalatra határozta el magát. Beállított Czipott József kereskedőhöz s a szentbenedeki plébános részére összevásárolt 50 korona ára ruhaneműt. A szentbenedeki plébános természetesen semmit sem tudott a megbízásról s a varróleány megugrott az árukkal.

A zalazántói római sírok. Lázár Miksa zalazántói birtokos munkásai, burgonya verem ásás alkalmával régi sírokra akadtak, a tulajdonos azonnal beszüntette az ásást és értesítést küldött Sümegre, Darnay Kálmán archaeologushoz, meghívta őt a sírok felbontására. Darnay másnap a helyszínre érkezve, megkezdte a sírok körül-ásatását és felbontását. A közvetlen egymás mellett fekvő két római sír egyike kőszarkofágban, a másik téglából épített sírveremben volt elhelyezve. Az egyik egy harcos, másik egy leány sírja volt. A harcos kőszarkofágja 190 cm. hosszú 90 cm. széles volt. A sírok mindegyikét már megbolygatták a népvándorláskori sírablók, de mégsem fosztották ki teljesen. A helyéről kimozgatott koponyától kétféle egy nagyobb üvegkorsó és egy szélesszájú illatos kenőcsstartó üveg edény feküdt, még a jobb felső lábszárcsont alatt két-élű vaslándzsa volt elhelyezve. A másik leány-sír, melynek koponyája bámulatos épségben megmaradt, illatszerez üvegedényen kívül kisebb méretű hengeralaku bronz edénykét, melyben füstölő szer volt és derekán viselt bőrvőnek épen maradt bronz csatját tartalmazta. A sírok Cimbránától (Veszprém) Mogentiánáig (Fenek) menő utvonalon feküdtek és mint a sír téglának CRN betűs bélyegjei mutatják, itt is ugyanazon Legió cohortsai tanyáztak, melyek a Sümeg, berkői malmi és a csehi, keszthelykúti táborhelyeken, honnan hasonló bélyegű téglák kerültek felszínre. Darnay minden irányban huzatott kísérleti árkot, de több sírra nem talált. Lázár Miksa a földtulajdonos a leleteket Darnay Kálmán sümegi muzeumának ajándékozta.

Gyümölcsfa csemeték a zalaegerszegi állami csemetekertből tavaszi ültetésre december 15-éig jögyezhetők. Előjegyzéseket elfogad a zalaegerszegi m. kir. erdőhivatal. A zalaegerszegi csemetekertből őszi kiültetésre már több ezer gyümölcsfát adtak ki, amelyek a legjobb fajtákból vannak

nemesítve, gyönyörű alakúak, az áruk pedig rendkívül olcsó. Kisgazdák, tanítók, lelkészek, tisztviselők a csemetéket kedvezményes árárt (60 fillér helyett 30 fillérrért) kapják.

Fegyvertolvaj. Veladica János kemendi lakos hegyi hajlékában tartogatta lőfegyverét. Erről tudomást szerzett Czupi József ugyanottani lakos, a ki egy napon felmászott a hajlék mellett álló fára, onnan az épületre, azt kibontotta, bemászott a hajlékba s a fegyvert ellopta. Ugy igyekezett azt felismerhetetlenné tenni, hogy elvágta a csöveket, az agyat pedig megfaragta. Azonban mégis rájöttek a lopásra s a fiu ellen lopás miatt, szülői ellen pedig, a kiknek a lopásról tudomásuk volt, orgazdaság miatt megindították a bűnvádi eljárást.

Verekedés. Körmeözi János molnár nagyban mulatott egy helybeli koresmában. Hozzá csatlakoztak többen, akik élénken táplálták a molnár mulató kedvét. Közben Körmeözinek annyira fejébe szállt a murei gőze, hogy társaival összeveszett és verekedni kezdett. A legények csakhamar felugráltak a padokról, előkerültek a furkós és ólmos botok, a mikkel úgy elverték egymást, hogy többen kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. A verekedésnek a közben előhívott rendőrség vetett véget.

Orvtámadás. Stifcsics István cipész segéd Kolin Mór cipész mesternél volt munkában. A munkaadó és a segéd közt nem a legbékésebb volt a viszony, mert Kolin Mór csakhamar tudott a segéden. És a mint ennek munkakönyvével az ipartestületnél járva innen kijött, Stifcsics a kapu alatt hátulról megtámadta s megverte. Kolin Mór testi sértés miatt följelentést tett a segéd ellen.

Gondos anyák figyelmébe. A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzetté és a ragályos betegségekkel szemben ellentálló képessé tesszük. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert a fent elmondottakra ott kiváló gond fordítanak s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanák a osukamájolajat, mert e szer az, mely óriási nagy táperejénél fogva kiváló eredményeket idéz elő. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen vették be e szert, de mióta a Zoltán-féle csukamájolaj forgalomba jött, azóta minden kifogás elesik s e kiváló szer elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden gyógyszerárban kapható.

A jó anyós. Sok rossz viccet faragtak már az anyósokról világszerte, legjobb kultiválói ezeknek a nők, akik akármilyen legyen az anyós, nem tudnak velük megférni. A sok anyós közt legkellemetlenebb volt Sárosi Anna, a ki együtt lakott vejével, Homok Jánossal egyideig, míg a nő az állapotokat tűrhette. Homok János esendes természetű békés ember volt, tehát jó darabig megfért a zsörtölődő anyóssal, azonban végre beleunt és elhurcolkodott a háztól. Az asszony ekkor más ok hiányában, lakbér címén indított pert a nő ellen. A perből az anyós került ki nyertes, a nő azonban felebezzéssel élt az ítélet ellen. Mikor ezt megtudta az anyós, annyira elfutotta a méreg, hogy megütötte a guta és rövid kínlódás után meghalt. Homok János a minap városunkban járva, találkozott anyósa ügyvédjével, a kinek, boldogan mosolyogva beszélt, hogy mégis ő lett a nyertes; megszabadult az anyósától.

Irodalom.

Révai kalendarium 1906. A téli időnyeknek ez a szívesen látott hírnöke megjött: pontosan, mint mindig, gazdagabban, mint valaha. A gazdagság, a melyről számot ad, a mi gazdagságunk: a magyar irodalom bő termése. Arról tesz tanúságot ez az irodalmi naptár, hogy a magyar irodalom erőteljes, pezsgő élete mindenek fölött érdemel figyelmet. A sok érdekes és értékes újdonság között, a melyeket e Révai kalendarium ismert, kettőt emelünk ki: Abonyi Lajos és Ambrus Zoltán összes műveit. Az egyik a régi, a másik az új Magyarország icója. Mindkettő erős, mélyjárstu nagysága a magyar Parnassusnak. Abonyiról Balla Mihály, Ambrusról Ignotus irt érdekes cikket a Révai kalendariumba, melyben egyéb irodalmi értekezések mellett van oikk Thury Zoltántól, elbeszélés Ambrus Zoltántól, Abonyi Lajostól, Mikszáth Kálmántól. A Révai

kalendáriumot ingyen küldi meg az érdeklődőknek a kiadóhivatal: VIII., Üllői-ut 18.

Magyarország hirlapirodalmi. Azokból a statisztikákból, melyeket a magyar nemzeti muzeum 1904. évi hirlapirodalmunkról összeállítottak, érdekes adatokat olvashatunk ki. Folyton és folyton szaporodik a hazánkban megjelenő hirlapok száma és a magyar hirlapirodalom óriási arányú fejlődését állapíthatjuk meg, ha például az 1904. évi viszonyokat összehasonlítjuk az 1867. évekkel. 1867-ben mindössze 80 magyar nyelvű hirlap jelent meg Magyarországon, 1904-ben pedig: 1330. De ne vegyük 38 évi fejlődést. Vegyük 10 esztendő. 1894-ben 735 lapunk volt, tehát egy évtized alatt majdnem megkétszereződött a szám. Az 1330 magyar lap közül 87 politikai napilap, 99 politikai hetilap, 299 szaklap, 244 vidéki lap nem politikai tartalommal, a többiek vegyes tartalmúak, egyházi és iskolai, szépirodalmi és humorisztikus lapok. Benne vannak a számban a magyar nyelvű folyóiratok. Ilyen van Budapesten 239, a vidéken 149, összesen 387. Német, horvát, szerb, román, tót, orosz, cseh, lengyel, francia, olasz, angol és héber nyelven 237 hirlap jelent meg hazánkban az 1904. évben, továbbá 78 folyóirat. A Magyarországon megjelenő összes hirlapirodalmi orgánunk száma 1904-ben tehát 1645 volt.

A Műtövös. A fogyasztó közönség egyetlen alkalommal sincs annyira az eladó lelkiismeretességének kiszolgáltatója, mint amidőn órákat vagy ékszeres vásárol. Ezen cikknél a legkevésbé tudják azt megállapítani, vajon elsőrendű tartós óra szerkezetet, avagy hibátlan kövü ékszer kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tévovázása, amidőn ünnepi ajándéknak avagy egyéb alkalomra órákat vagy ékszer felét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklammal dolgozó, némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon tul. — Ily körülmények között őszinte örömeinkre szolgál, ha ezuttal egy általánosan elismert szolid órára tereljük t. olvasóink figyelmét. — Polgár Kálmán budapesti óraművész értjük, (üzlete: VII. Erzsébet-körút 29 szám) kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő az egyedüli órák, aki zsebóráit minden helyzetben, sőt a finomabbakat még hideg és melegben is kiregulázza, ami által még a temperatura változásai sincsenek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére Polgár Kálmán »A Műtövös« cím alatt egy képes albumot állított össze, a mi gondos fénykép után készült metszettekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elismert Polgár féle órák és ékszeres ezer számra menő fényképeit. Ezen »Műtövös« című szaklap egyébként még azért is említésre méltó, mert a társadalom előkelőségeit képező egyénektől számtalan elismerő és hála nyilatkozatot tartalmaz, amelyek egyöntetűleg elismerik, hogy az az öt évi jótállás, amit Polgár Kálmán óráiért vállal, nem üres frázis, hanem realis alapon nyugvó tény, amiért a cég tényleg meg is felel. Birjuk Polgár Kálmánnak abbeli ígéretét, hogy a kiadásában megjelenő »Műtövös« olvasóinknak közvetlenül ő hozzá címzendő fel-szólítására ingyen és bérmentve megküldi.

Magyar Regényírók. A Franklin-Társulat e nagyszabású népszerű gyűjteményének, a mely Mikszáth Kálmán szerkesztésében és bevezetésével a magyar regényirodalom termékeinek színét javát foglalja magában, hatvan díszes kiállítású, egyöntetű kötetben, elsőrangú magyar festőművészek eredeti rajzaival, most jelent meg a harmadik sorozata, a mely az eddig megjelent tíz kötetet: Jósika, Tolnai, Justh, Csiky, Kemény, Pálffy, Vadnai és Herczeg Ferenc egy-egy regényét újabb öt kötettel bővíti ki. Az új sorozat legérdekesebb két köteté Iványi Ödönnek, a korán elhunyt kiváló írónak főműve: A püspök atyafisága, a mely újabb irodalmunknak egyik legértékesebb társadalmi regénye s most méltán került be a klasszikusok közé, hogy íróját megérdemelt népszerűséghez juttassa. Ezt a két kötetes regényt (a gyűjtemény 44. és 45. kötetét) Gergely Imre 30 szép illusztrációja és ugyanannyi fejlece díszíti. A sorozat többi kötetét Jókai Mórnak: Az új földesur, Rákosi Viktornek: az Elnémult harangok, és Gaál Józsefnek: Szirmay Ilona című regénye. Ez utóbbi regény, mely a Peleskei nótárius szerzőjének egyetlen nagyobb történelmi regénye, s annak idején Jósika Abafi-jával együtt jelent meg, nagy elismerést kelve,

uttörő munka volt regényirodalmunk fejlődésében, a ma is nagy gyönyörűséggel olvasható. Az érdekes munkát Wittich Eperjesi Károly eredeti rajzai és fejlecei illusztrálják. Szirmay Ilona az egész gyűjtemény 4. köteté. Az új földesurat Márk Lajos, az Elnémult harangokat Grünwald Béla illusztrálta nagy művészettel. Az előbbi a gyűjtemény 21. az utóbbi pedig 58. köteté. A kötetek élén R. Hirsch Nelli finom rajzójából minden egyes író arcképe van, Mikszáth Kálmán mesteri rövidséggel beleállítja az író korába, teljessé teszik a munkák esztetikai élvezetét. A hatvan kötetes teljes gyűjtemény ára díszes vászonkötésben 300 korona. Megrendelhető részletfizetésre bármely könyvkereskedés útján. A gyűjtemény félveenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg.

Viszonzás.

Amióta újságírással foglalkozom, mindig azok voltak a legkeserűbb perceim, amikor ki kellett állnom a közönség elé személyes ízü disputára. A magam jószántából nem is tettem soha, de ha provokáltak, nem tértem ki előle.

Udvardy Vince tanár ur a »Magyar Paizs« hasábjain választ ad egy cikkemre s azt veti a szememre, hogy én őt a közéletben való szereplésében személyeskedéssel, népszerűség-hajhászással vádolom. Az a bizonyos cikk pedig a »Zalamegye« 47-ik számában a városi közgyűlés lefolyásáról adott tudósítás volna, amelynek bevezető sorai — Udvardy ur felfogása szerint — személye ellen irányulnak.

Aki érdeklődik a dolog iránt, olvassa el azt a cikket s ha valaki abból azokat olvassa ki, amiket Udvardy Vince ur belemagyarázott, akkor én meg fogom követni Udvardy urat, jóllehet írásban igyekezett engem alaposan befektetni és eláztatni.

Hogy ezzel mi volt a célja, azt ő tudja. Én nem is sejtem.

A dolog érdemére áttérve, én az utolsó közgyűlés lefolyásáról azt írtam, hogy a kérdések lényege belefűllad a sok meddő vitába, hibák keresésébe és hiába való rekriminációkba. Az akadémikuskodás, a kétségbeesítő módon aprólékos ügyek, személyes kérdések és ellentétek felett folytatott elkeseredett viták nem használnak a városnak.

Ezeket fenntartom mai is. Reményem, a vélemény és a szó szabad. Személyekkel nem foglalkoztam. Elmondtam az impressiómat s a közgyűlés lefolyását. Egy szóval sem mondtam, hogy Udvardy Vince ur az, aki obstruál, üres szalmát csépel és személyeskedik. Én személyekkel nem foglalkoztam. Az általános modorról és hangulatról beszéltem. Sőt mi több, nem is úgy értettem, ahogy ő magyarázza. Egyszerűen azt akartam mondani s írásmatom másképp érteni nem is lehet, mint hogy az a modor és mód, ahogyan a közgyűléseken tárgyalunk, nem használ a városnak. A lényeg belefűllad a sok meddő vitába, személyeskedésbe, rekriminációkba.

Szavaztassa meg Udvardy Vince ur a képviselőtestület tagjait: vajon ezzel az állítással nem kapok e többséget?

Akinek azonban nem inge, ne vegye magára. Hogy Udvardy ur találva érezte magát, arról nem én tehetek. Miből meríti Udvardy ur azt, hogy azok a megjegyzések éppen hozzá voltak adressálva? Csodálatos, hogy nem emlékszik azon a bizonyos közgyűlésen elhagyott felszólalásomra, amelyben kikelttem az örökös rekriminációk és személyes kérdések hánytorgatása ellen. Megmondtam a véleményemet szóval is; és pedig nemcsak Udvardy urral, hanem a polgármesterrel szemben is. Felszólalásom meggyőzhette volna arról, hogy az én álláspontom mindenkiel szemben ugyanaz s mindig és feltétlenül elitélem akár a személyes ellenszenvnek, akár személyes érdeknek vagy rokonszenvnek a közügyek tárgyalásába való belevitelét.

Udvardy ur szeretné rám kenai, hogy én mindig a polgármester dicsőségét zengem. Hát pedig én, tisztelt képviselőtársam, soha senkinek, még Zalaeerszeg polgármesterénél hatalmasabb urnak a diadalszekerébe sem fogom be magamat. De viszont azt az elfogultságot sem engedem urrá lenni magam felett, amely a mi városi életünkben sokszor az igazság és méltányosság rovására valóóságos üldözési mániává fajult egyes népszerűtlen emberek ellen. Az eisőt nem engedi meg az önérzetem, a másodiknak ellentmond az

igazság szeretetem. Az én subjektív igazságaim a lelkemben születnek; mindig a magam fejével gondolkodom s érzek magamban annyi erőt, hogy sem rokonszenv, sem ellenszenv nem térít el az utamról.

Azt láttam azonban a városi közgyűléseken, hogy az egyik oldalon hiányzik a kellő higgadság, a másik oldalon hiányzik a tárgyilagosság s ezért kénytelen a képviselőtestület elmérgesedett vitákkal és — amint kifejeztem magamat — szalmacsépléssel vesztegetni az időt. Ezért írtam én azokat a zokon vett sorokat, amelyeket fenntartok ma is. Ha már rászántam magamat arra, hogy újságot írjak, kötelességemnek tartom megmondani azt, amit érzek és gondolok. A közügyekben fenntartom magamnak a kritika jogát; de soha sem utaztam személyekre. És nagyon téved Udvardy Vince ur, ha azt hiszi, hogy őt akartam kipécézni. Nekem az nem keuyerem. Én helyi skandalumokból nem tápláltam a lapomat, szenzációkat nem hajhásztam és senkit ki nem pellengéreztem.

Nagyon meglepett tisztelt képviselőtársam replikája, amelyben tiltakozik a személyeskedés vádjá ellen s elejétől végig az én csekély személyemmel foglalkozik.

Általános szokás, hogy ha valakinek valamely újság cikke ellen van kifogása, hát polémiába bocsátkozik a lappal. Nem bibelődik a szerkesztő személyével. Udvardy Vince ur azonban engem mindenféle minőségben kezel; ugyis, mint hirlapíró, ugyis mint köztisztviselőt, ugyis mint városi képviselőt. Amit városi képviselői minőségemben cselekszem, azt a köztisztviselő számlájára írja s amit mint hirlapíró megírok, azért mint városi képviselőt von felelősségre.

Én pedig — amennyire az emberi gyarlóság megengedi — igyekszem elválasztani egymástól azokat a szempontokat, amelyek után indulok. Igen jól tudom, hogy mint köztisztviselő mivel tartozom a feljebbvalóknak; de ennek az alárendeltségi viszonyoknak nem áldozom fel azt a függetlenséget, amellyel mint városi képviselő bírok s hirlapírói működésemben függetlenebbnek érzem magamat a legfüggetlenebb tanárnál is. A magam gyenge papirosára azt írok, amit tetszik s ha beáztatnak is az alispán előtt mint hirlapíró, vagy mint városi képviselőt, azért a köztisztviselőt nem lehet és nem is fogják felelősségre vonni, bármennyire szeretnék is látni a jóakaróim, hogy amit mint hirlapíró, vagy városi képviselő teszek vagy nem teszek, annak a vármegyeházban igyam meg a levét.

Udvardy Vince ur a sorok között azt is bűnömül rója fel, hogy árvaszéki elnök akarok lenni. De akarok ám, — csak kellek. Ha nem tévedek, Napoleon mondta, hogy amelyik baka a borjújában nem érzi a marsall botot, az kaplárnak is rosz. Árvaszéki ülnökből mi lehet egyéb, mint elnök? De mutasson Udvardy ur akár a jelenben, akár a jövőben egyetlen egy embert, akitől szavazatot kérek.

Avval is ad egy gyengéd döfést, hogy mint újságíró, szeretem a praenumerásokat. Hát bizony szeretem; nagyon szeretem. És nagyra vagyok vele, ha helyel közel olyant tudok írni, ami tetszik. De mutasson Udvardy ur egyetlen egy embert, akitől azt kértem, hogy fizessen elő a laponra.

Nem duplikázok tovább. Amit írtam, megírtam. Meggyőződésből írtam. Nem kerestem vele sem Udvardy ur haragját, sem a hatalmon levők kegyét.

És most, e sorok végén, Udvardy Vince urhoz nem mint tanárhoz, nem is mint városi képviselőhöz, hanem mint jó barátához intézek egy kérdést: Miről volt jó ez a disputa? Használtunk vele a városnak? Használtunk vele talán magunknak?

Nem. Hanem szereztünk vele a Mefisztóknak egy kis örömet. Mert maga bevallja az én tisztelt ellenfelem, hogy valaki, vagy valakik figyelemzették arra, hogy a »Zalamegye« leokét adott neki.

Én pedig nem engedem magamat heceelni Szellemi bukfenckre nem vagyok kapható. Szerény képességemmel szolgálom a közügyet úgy, ahogy jónak látom.

Tévedhetek, de nem vétkezhetem.

Reményem, hogy ezzel befejeztük ezt a meddő vitát s maradunk azok, akik voltunk.

Cselekedjék mindenki a maga lelkiismerete szerint. Punktum.

Dr Csák Károly.

VITA * VITA

Hazai termék!

VITA

Legfiszább természetes
NATRIUMFORRÁS

Számos orvosi szakvélemény alapján kitűnő gyógyhatású
köszvény, húgysavas lerakódások,
gyomor- és bélbetegségeknek.
Különlegesség gyomorégés ellen.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvíz-kereskedésben.

Főraktár: Zalaegerszegen GYARMATI
VILMOS-nál; Forrás-igazgatóság
Siskút, Vas megye.

VITA * VITA

Henneberg-selyem csak közvetlen! —
fekete, fehér és színes
60 krajeártól 11 forint 35 krajeárig meterje
bluzoknak és ruháknak való. Bérmentve és már
vámmentesen házhoz szállítva. Gazdag minta-
gyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyem-
gyára, Zürich.**

Minden háziasszony
bűszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávénak

egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányoz-
nia a kávéital készítésénél.

...
Csak az eredeti csomagokat
kérjük a KATHREINER-
névvel.

Ung. Ib. 1906.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		7.85	—
rozs		6.35	—
árpa		6.75	—
zab		6.50	—
tengeri		6.75	—

Nyilt-tér. *)

MATTONI FÉLE
BUDAI
KESERŰVÍZ

legjobb hajtoszer.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszer-
kereskedésben.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik
UNGER ANTAL könyvnyomdájában
— **Zalaegerszegen.** —

Eladó üzlet.

Nagykanizsán, a főgymnasium
átellenében, 36 év óta fennálló

**fűszer- és vegyes-
áru üzlet,**

családi körülményeknél fogva (agg-
kor miatt) **átadó.** 1200 K befek-
tetéssel biztos existenciát létesíthet
magának, aki az üzletet átveszi.

Tudakozódhatni ugyanott: **König
Samu** kereskedőnél.

Hogy ne fázzunk meleged-
jünk

ILONA briket — mellett, —

mely kitűnő fűtőszer, min-
den kályhában alkalmas,
nem piszkít, szagtalan, jól
ég és nagy hőfoka van

kapható:

D. Horváth Győző

vas-, fűszer-, deszkakereskedőnél
Zalaegerszeg.

Pirszén (koks) kovács szén raktár.

Hirdetmény.

vb. Pollák Ede zalaegerszegi kereskedő csődtömegéhez
tartozó s a csődleltár 1—945. tételei a összeirt áruk és
bolti felszerelések, amelyeknek leltári becsértékük 4324 K
39 f, a csődbíróság határozata folytán alulírott csődtömeg-
gondnok által szabad kézből ajánlati verseny útján fognak
1905. évi december 15-ik napján d. u. 4 órakor eladatni.

Az ajánlatok zárt borítékban a becsérték 10%-ának kész-
pénzbeni letétele mellett alulírt ügyvéd csődtömeggondnok-
nál Zalaegerszegen 1905. évi december 15-ik napjának déli
12 órájáig adandók be és ugyanezen helyen és napon dél-
után 4 órakor fognak általa és az ideiglenes csődválaszt-
mány által elbíráltatni.

Útőajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Csődtömeggondnok fenntartja jogát, hogy az összes aján-
latokat visszautasíthatja, új ajánlati versenyt rendelhet, vagy
a tömeget más módon értékesítheti.

Csődtömeggondnok az áruknak sem mennyiségéért, sem
minőségéért szavatosságot nem vállal.

Vevő köteles a vételárat azonnal kifizetni és az árukat
három nap alatt okvetlenül átvenni.

Ha vevő ezen feltételek bármelyikének eleget nem tenne,
bánatpénzét elveszti, azonkívül költsége és veszélyére új
ajánlati verseny tartható.

Az eladás és átvétellel járó költségek és vételi illeték
a vevőt terhelik.

Az ajánlat útján eladandó fentjelzett csődvagyon Zala-
egerszegen a r. kath. plébánia háza egyik utcai bolthelyi-
ségében van elhelyezve és ott a tömeggondnok közbenjötté-
vel naponta megtekinthető.

Esetleges kérdésekre a tömeggondnok levél útján is ad
felvilágosítást.

Kelt Zalaegerszegen, 1905. évi november 30-án.

Dr Obersohn Mór, csődtömeggondnok.

9102/tkv. 1905.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *dr. Junker Elek* somogyesurgói ügyvéd által képviselt *Tóth György* végrehajtható *Egyed Péter* végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a hetési 248. sz. tjkvben + 840. hrsz. alatt fele részben Magyar Károly, József, István, Anna, 1/4-ed részben Kis Bódi, 1/4-ed részben Egyed Péter tulajdonául fölvevett ingatlanokból 1/4-ed rész jutalékára 57 korona; — II. a hetési 288. sz. tjkvben + 936. hrszámú ingatlanra vonatkozó és Egyed Pétert illető épület tulajdoni jogra 400 korona (társtulajdonos: Hetés község közbirtokossága); — III. a hetési 338. számú tjkvben + 1633. hrsz. alatt 1/3-ad részben Egyed Gergely, 1/3-ad részben Nagy István, Borbálya, Ferenc, Teréz, 1/3-ad részben Egyed Péter tulajdonául fölvevett ingatlanból Egyed Péter 1/3-ad rész jutalékára 7 korona; — IV. a hetési 359. számú tjkvben + 1670. hrszám alatt ugyanazok és Uj Péter, Uj Anna tulajdonául fölvevett ingatlanból Egyed Péter 1/6-od rész jutalékára 1 korona; — V. a hetési 406. sz. tjkvben + 970/b hrsz. alatt Egyed Péter tulajdonául fölvevett ingatlanra 43 korona; — VI. a hetési 572. sz. tjkvben + 1038. hrsz. alatt 2/3-ad részben Kálmán György és neje Bödecs Rozi, 1/3-ad részben Egyed Péter tulajdonául fölvevett ingatlanból Egyed Péter 1/3-ad rész jutalékára 5 korona; — VII. a hetési 573. sz. tjkvben + 1037. hrszám alatt Egyed Péter tulajdonául fölvevett ingatlanra 13 korona; — VIII. a hetési 617. sz. tjkvben + 1056. hrsz. egész ingatlanra 130 korona; — IX. a hetési 793. sz. tjkvben + 1044/b hrszámú ingatlanra 50 korona; — X. a hetési 852. sz. tjkvben + 524. hrszám alattiból Egyed Péter 8/16-od rész jutalékára 56 korona; — XI. a hetési 853. sz. tjkvben + 1437. hrszám alattiból Egyed Péter felerészbeni jutalékára 114 korona; — XII. a hetési 854. sz. tjkvben + 1906. hrsz. alattiból Egyed Péter felerész jutalékára 104 K kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi december hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor Hetés községbáznál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 5 K 70 f-t, 40 K-t, 70 f-t, 10 f-t, 4 K 30 f-t 50 f-t, 1 K 30 f-t, 13 K-t, 5 K-t, 5 K 60 f-t, 11 K 40 f-t, 10 K 40 f-t készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatti kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átseglyáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1905. évi augusztus hó 28-án.

Rutich, kir. tszéki bír.

1905. kig. 1905.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező téglagyárban részint géppel, részint kézzel készült első minőségű cikkek a következő árban kaphatók:

Kézi falazó téglá	22 (huszonkettő)	korona
Géppel készült falazó téglá	26 (huszonhat)	"
Horony zsindey	64 (hatvannégy)	"
Lapos zsindey	23 (huszonnyolc)	"
Kongó téglá (klínker)	22 (huszonkettő)	"
32 cm. hosszú alagszívek	5 cm. belső átm.	30 (harminc)
	6.5 " " " "	40 (negyven)
	8 " " " "	46 (negyvenhat)
	10 " " " "	80 (nyolcvan)

Az itt jelzett árak 1000 darab után számíthatnak.

A vételár a városi pénztárnál fizetendő.

Zalaegerszeg, 1905. évi június 28-án tartott tanácsülésből.

Várhidy Lajos polgármester.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyező-egyesület igazgatósága részéről közzétetik, hogy az egyesületi alapszabályok 5-ik §-a értelmében **három évi** időtartalomra megalakulandó

harmincegyedik üzletcsoport

az 1906-ik évi január hó első hétfőjén működését megkezdendi.

Az aláírási íveket ezen üzletcsoportra már megnyitottuk s a belépni kívánók intézetünk irodai helyiségében hétfőnként a nap bármely szakában aláírhatják.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen intézet közhasznú és támogatásra méltó voltára, amit 29 éves sikeres működése legfényesebben igazol, tisztelettel felhívni bátorodunk, egyszersmind van szerencsénk a t. közönséget arról is értesíteni, hogy a **f. év végén lejáró huszonnyolcadik üzletcsoport bevételek 1906. évi január hó 6-án délelőtt 9-12 óráig és délután 2-5 óráig az egyesület irodai helyiségében kifizettetnek.**

Kelt Zalaegerszegen, 1905. évi december hóban.

Az igazgatóság.

Vezérszó: Minden darab szappan a **Schicht** névvel tiszta és ment káros alkatrészekről.
Jótállás: 25.000 koronát fizet **Schicht György** cég **Aussigban** bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a »Schicht« névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappan)

a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Ama nagyszerű, hatályos tisztító erő, valamint ama kiadósság, amelyet **Schicht-szappannál** észlelhetünk, lágyasága és teljes tisztasága, azon különös gyártási mód eredménye, a mely a nyersanyagok feldolgozásánál a legnagyobb pontosságon alapul. A nyersanyagok nagyrészt saját művekben állítatnak elő.

Milliószor kipróbálva és kitűnőnek bizonyult!

Még csak néhány napig.

Huzás már 1905. évi december 28-án.

Magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték.

Főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

„Aubertin és Társa“

legversenyképesebb francia pezsgő gyártól sikerült egész Zalavármegye területére képviselőt, valamint egyedi főraktárt megszerezni. Az „AUBERTIN“ pezsgő 50%-al olcsóbb mint egyéb francia pezsgők, minek dacára is fenti világhírű cég kezekedik az iránt, hogy minőségileg megfeleljen bármely elsőrangú francia gyártmánynak. Hogy pedig gyártmányát fele árban hozza forgalomba, teszi azért, mert minél nagyobb tért akar foglalni gyártmánya részére. **Megrendelések alulírottához küldendő** és kívánatra szívesen szolgálók ajánlattal, akár közvetlen a gyárból, vám és bérmentve, akár a raktárból. Főraktár valódi importált **ANGOL KING** rumból. Egy nagy eredeti üveg ára 5 K. Bel- és külföldi rumok a legmegfelelőbb árban. **Tea különlegességek** nagy raktára.

Kosztelitz Miksa

Zalaegerszeg, Vármegyei háztér 4.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cosaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cosapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosságok a szeszes italt. A **Cosa** oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Cosa a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becsstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített s sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cosapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 217. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 f. levelezőlapon 10 fillérrel bérmentesítendő).

COSA INSTITUTE
(Dept. 217),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Teljesen pótolják a
külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likörgyárának
elismert jó gyártmányai

— **Esztergomban.** —

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele:

Berger Jakab Fia
Zalaegerszeg.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

A villamvilágítás berendezése al-

kalmából van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a város lakossága érdekében sikerült az **Első Magyar Lámpagyártól** tetemes árengedményekkel **villamlámpákból** (csillárok, minden alaku függő, álló és izzólámpák) raktárt elnyerni, ennél fogva azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ezen árukat a **legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett** adhatjuk.

Egyidejűleg tisztelettel tudatjuk, hogy a régi lámpáknak villamégetésre való **átalakítását** csekély költség felszámítása mellett eszközöljük.

A közönség szíves megrendelését kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

Heinrich W. és L.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Kiss Lajos,** Sümegen: **E. Dervarics István,** Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerüzleteiben.

Karácsonyi és újévi ajándéknak

legalkalmasabb tárgyak: bőr-, bélelt-, kenguru-, szarvasbőr- és kötött keztyűk.

A bálai idényre raktáron vannak legfinomabb glazé, selyem és cérna keztyűk.

Kitünő minőségű harisnyakötők és tartók, nadrágtartók, gummi szalagok, Kielhauser-féle finom pipere szappan és illatszer.

Keztyűk jótállás mellett. Az első tisztítás és javítás díjtalan.

Ajánlom dús raktáramat minden módszer szerint készült sérvkötőkől. Haskötők, egyenesen tartók, kötszerek, **betegápolási cikkek**; irrigátorok, fecskendők, gummi harisnyák stb.

Külön próba szoba.

Fagyás elleni szer — SUDIN — jótállás mellett.

Csuz, köszvény, reuma ellen Székely-Indaszesz orvostanárak által ajánlva.

Legmegbízhatóbb óvszerek és különlegességek. Torlódás elkerülése s pontos szállítás eszközölhetése miatt megrendeléseket már most elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

Höfle Károly

keztyűs és kötszerész. Zalaegerszeg, Főtér.

Fűzlet: Szombathelyen.

Üzletvezető: **Stefán Jakab.**

<p>Olcóság! Lelkiismeretesség!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kísérőlag</p> <p>LEOPOLD GYULA</p> <p>hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 6a.</p> <p>Szakavatottági Pontosság!</p>		
<p>MINDEN HÖLGY ELŐNYE</p> <p>olcsón és a mellett mégis divatosan és elegánsan ruházkodik.</p> <p>Saját érdekében</p> <p>kérje ezért dűstartalmu mintagyűjteményünket, melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a</p> <p>WIENER MODEN UNION</p> <p>Bécs, I., Schottenring 10</p>	<p>VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG</p> <p>gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény.</p> <p>KRIEGER-féle</p> <p>TOKAJI CHINA-VASBOR.</p> <p>Valódi tokaji borból készül, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógyszárakban.</p> <p>Póstán küldi. KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Mátyás-utca.</p>	<p>SZIMON ISTVÁN FÉLE</p> <p>GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ</p> <p>Szőnyegek takarók függönyök</p> <p>Bútorcsövek csipkefüggönyök</p> <p>Szőnyeg-ház S. SCHEIN os. és kir. udv. azáll.</p> <p>WIEN, I., Bauernmarkt 12.</p> <p>Dűstartalmú képes ARJEGYZEK ingyen és bérmentve.</p> <p>Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene HAJFESTŐ-SZERREL</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS</p> <p>elismerett legolcsóbb, legszolidabb</p> <p>FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza</p> <p>Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>SMITH PREMIER</p> <p>képviselek keresetnek.</p> <p>SMITH PREMIER N° 5</p> <p>kepes arjegyzekek ingyen.</p> <p>VILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE</p>	<p>Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ránczok is eltűnnek az arczról a valódi angol</p> <p>BALASSA FÉLE UGORKATEL</p> <p>használata által.</p> <p>Egy üveg ára 2 korona.</p> <p>Hozzá ugorkaszappan 1 k. púder 1-20, K.</p> <p>Főszékhely: BALASSA KORNÉL gyógyszer-tára Bpest-Erzsébetfalva.</p>
<p>Dr. Kovács kőpasztája 3 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20</p> <p>Dr. Kovács gyógytára Bpest, Gyár-u. 17.</p>	<p>HOTEL PÁRIS SZÁLLODA</p> <p>szálloda SIMON PÁL</p> <p>BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 23. SZ.</p> <p>100 szoba 7-20 K-ól fejtebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sörfőzde a házban. Világos vasúti megállóhely és számos pályaudvarok és hajók felé.</p>	<p>KATZER</p> <p> részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb. 1/4 millió részvény-tőke.</p> <p>Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43.</p> <p>Katzer szörmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.</p>
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY</p> <p>1000.000 VÁSÁROLJON KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS-KAROLY-TÁRSASÁG BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 6A.</p>	<p>SZAKVÉLEMÉNY.</p> <p>A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS</p> <p>kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniájára és a hasi vérbőségből eredő májbetegségekre. A „Siculia“-forrás belső használatának furdással való egyesítése oszlato hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkör kezdetleges esetében, valamint a gümős-görvélyes nyirkmirigy daganatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célzerű segédeszközt képez az eihlás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére.</p> <p>Budapest, 1905. január 8.</p> <p>Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főorvosi tanácsos, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.</p> <p>Szállás a kezelt tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrítő gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDÖN Háromszék vm. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban.</p> <p>Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!</p>	<p>Szemesy szab.</p> <p>Árpad</p> <p>RAJZ-ESZKÖZ</p> <p>az összes középiskolákban a legjobban be- -vált</p> <p>MAGYAR KÖRZŐ</p> <p>MINDENÜTT KAPHATÓ.</p>

Köhögésben!

szennedők használják a kitűnő jóságú és kellemes ízű Kaiser-féle Mell karamellákat

2740 szavahihető bizonyítvány szól ezen szer biztos hatásáról köhögésben, katarrusban és elnyálkásodás esetén.

— Egy csomag 20 és 40 fillér. — Csak az a valódi, melynek védjegyén „három fenyő” van. Kapható Zalaegerszegen Schmidt Győző cukrásznál.

Birtokvétel.

Kerestetik 2000—2500 holdas jó bérlet, mely nagyobb részt szántó és rét legyen. Megkivántatik szép tágas lakóház, jó gazdasági épületek.

Ajánlatok a zalavármegyei gazd. egy. irodájába kéretnek.

REISINGER és EISNER

olcsóságáról ismert divatáruházában

a karácsonyi vásár megkezdődött.

➔ Mélyen leszállított árak! ➔

I HÓNAPIG TELJESEN INGYEN!

Aki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget AZ UJSÁG politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot:

AZ UJSÁG-OT.

Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, három hónapra 7 korona. AZ UJSÁG gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. GYÖNYÖRŰ HUSVÉTI ALBUM! Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54. szám.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli AZ UJSÁG. — Ujjonnan belépő előfizetők külön lenyomatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

HIRDETÉSEK

felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka**

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvénynél, csúznál és meghűlésesnél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest**en.

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Bükk- és fenyőtalpfák megvételre kerestetnek.

Csak kész áru, elsőrangú cégtől, **foglaló és azonnali fizetés mellett.**

Magyar államvasuti minta szerint 2-50 és 2-70 méter hosszú.

Szállítandó 1906. év folyamán.

Ügynökök jutalékban részesülnek.

Ajánlatokat az ár megjelölésével **Popper S.** mérnök címére: Wien, III. Hauptstrasse 31 — küldendők.